

Międzynarodowa Konferencja projektu ECMIN w Lublinie - o delegowaniu, migracjach i wojnie w Ukrainie

**Posiedzenie Krajowej
Sekcji Leśnictwa
i Ochrony Środowiska
ZZ „Budowlani”**

str. 2-3

**Wyniki i perspektywy
budownictwa w Polsce.
Dobre dane
z I kwartału, gorzej
z perspektywami...**

str. 10-11

**Okręgowy Zjazd
Delegatów w Okręgu
Zachodniopomorskim
ZZ „Budowlani”**

Przegląd związkowych wydarzeń w Polsce

OPZZ o sytuacji materialnej Polaków

Obawy Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych o sytuację materialną, w jakiej znajdują się rzesze pracowników, potwierdzają dane GUS dotyczące wynagrodzenia za maj 2022 r. - informuje OPZZ. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w maju 2022 r.

w porównaniu z majem 2021 r. było wyższe o 13,5% i wyniosło 6399,59 zł (brutto). Względem kwietnia 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zmalało o 3,4%. Inflacja zjada tegoroczne podwyżki płac, które wywalczyli przedstawiciele różnych branż i zawodów – zwraca uwagę OPZZ.

W maju 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyło się w stosunku do kwietnia 2022 r. o 3,4%, podczas gdy w maju 2021 r. w porównaniu do kwietnia 2021 r. płace zanotowały mniejszy spadek, tj. o 2,9%.

Spadek przeciętnych wynagrodzeń w maju 2022 r. względem kwietnia 2022 r. spowodowany był m.in. wypłatami w poprzednim miesiącu premii uznaniowych, jubileuszowych i kwartalnych, nagród motywacyjnych i rocznych oraz wypłaty odpraw emerytalnych (które obok wynagrodzeń zasadniczych także zaliczane są do składników wynagrodzeń). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto odnotowano prawie we wszystkich sekcjach PKD 2007, z czego największy w sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (o 15,5%), gdzie wynagrodzenia wyniosły 7785,86 zł (miesiąc wcześniej 9214,25 zł) oraz w sekcji „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę” (o 10,2%), gdzie wynagrodzenia się zmniejszyły się do 8206,10 zł (miesiąc wcześniej wyniosły 9140,01 zł).

W skali roku (maj 2022 r. do maj 2021 r.) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 13,5%. Przed rokiem (maj 2021 r. do maja 2020 r.) odnotowano dynamikę wzrostu przeciętnych płac na poziomie 10,1%.

Apel o tarczę antyinflacyjną dla firm ciepłowniczych

Jak informuje OPZZ, Prezydium Krajowego Związku Zawodowego Ciepłowników (KZZC) apeluje do Ministra Klimatu i Środowiska o tarczę antyinflacyjną dla firm ciepłowniczych. Węgiel dla ciepłowni zdrożał nawet pięciokrotnie, a to oznacza, że w takim stopniu wzrosną ceny ciepła.

Wystąpienie ciepłowników do minister Anny Moskwy podpisał Lech Hemmerling – przewodniczący KZZC.

Czytamy w nim, że za węgiel importowany trzeba dziś zapłacić w portach około 60 zł/GJ, a to już jest 5-krotny wzrost w porównaniu ze stawkami z początku roku. To oznacza, że w najbliższym sezonie grzewczym drastycznie wzrosną ceny ciepła systemowego. Według szacunków branży, podwyżki będą wahać się od kilkudziesięciu do kilkuset procent. Związkowcy alarmują: - Sytuacja jest bardzo poważna. Wiele przedsiębiorstw, zwłaszcza tych małych, z uwagi na trudną sytuację finansową nie ma możliwości zaciągania kredytów i kupowania paliwa za pożyczone pieniądze. A za węgiel importowany trzeba zapłacić z góry albo tuż po dostawie – przypominają. Według KZZC, ważne jest zagwarantowanie minimalnych dostaw miazgi, ale również jego ceny (związkowcy wskazują na konieczność szczególnego nadzoru nad pośrednikami), która nie zwali z nóg odbiorców i nie przyczyni się w katastrofalny sposób do wzrostu inflacji.

Związek uważa, że kluczowe jest zapewnienie gwarancji kredytowych na poziomie rządowym, których może udzielać np. Bank Gospodarstwa Krajowego. Te gwarancje pozwoliłyby ciepłowniom na zakup na kredyt węgla albo uprawnień do emisji CO₂. KZZC przypomina, że rząd wprowadził niską, gwarantowaną cenę węgla dla gospodarstw domowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Nie przedstawiono jednak takiej propozycji dla tych gospodarstw domowych, które korzystają z ciepła systemowego (około 15 milionów odbiorców), a więc dostarczanego przez przedsiębiorstwa ciepłownicze. Dlatego konieczne jest uruchomienie rządowych gwarancji kredytowych. Dzięki temu ciepłownie będą mogły kupić węgiel (nawet ten kilkukrotnie droższy) i zabezpieczyć paliwo na sezon zimowy.

cd. na str. 4

Posiedzenie Krajowej SZZ „Budowlani” w siedzibie

Spotkanie, które odbyło się 20 czerwca br. otworzył przewodniczący Krajowej Sekcji Leśnictwa i Ochrony Środowiska ZZ „Budowlani”. Piotr Nalewajek powitał zebranych, przedstawił program spotkania, następnie omówił pokrótce Zarządzenie nr 51 DGLP z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie: powołania zespołu zadaniowego do komisyjnej oceny zasadności sprzedaży pozostających w zarządzie PGL LP nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi i samodzielnych lokali mieszkal-

gospodarowania zasobami mieszkaniowymi, definiujący jaki jest podział mieszkań będących w zasobach poszczególnych nadleśnictw. Na tej podstawie mieszkania uznane za zbędne są przeznaczone do sprzedaży, mieszkania niezbędne (przede wszystkim leśniczówki) - do zamieszkania przez leśniczych. Decyzje o takim podziale podejmuje nadleśniczy i przedstawia ją do zaopiniowania związkowi zawodowemu działającemu w nadleśnictwie. W trakcie dyskusji członkowie biorący udział w spotkaniu zwracali

wynikających z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14.01.2003 r. w sprawie: stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej.

Przywołane Rozporządzenie - niezmienione od 2003 r. - skutkuje zahamowaniem wzrostu podwyżek określanych w PZUZP PG LP. Spowodowane jest to niewielką rozpiętością współczynników zaszerogowania w poszczególnych kategoriach przy nadawaniu stopni służbowych.

Pierwszy sygnał o takim problemie uwi-

nych oraz gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie, nieprzydatnych Lasom Państwowym.

Powołanie takiego zespołu, w którego skład wchodzi przedstawiciele związków zawodowych – jako czynnik, ma na celu opiniowanie składanych wniosków o sprzedaż nieruchomości budowlanych i gruntowych. Podczas spotkania padło pytanie o definicję „zbędnych mieszkań”. Nadleśnictwa sporządzają program

uwagę na fakt, że ograniczenie sprzedaży nieruchomości zabudowanej - działki do 1000 m² jest złym pomysłem. Ogranicza bowiem, w wielu przypadkach, sprzedaż budynków gospodarczych przynależnych do budynków mieszkalnych. Wyjaśnienie udzielił Piotr Nalewajek.

Następnie omówiono dotychczasowe efekty stanowiska Sekcji w sprawie współczynników zaszerogowania w poszczególnych kategoriach

docnił się w styczniu, kiedy to postulowana podwyżka w kwocie 300,00 zł brutto dla każdego zatrudnionego nie została przyznana wszystkim. Powodem takiej sytuacji były określone w tabeli współczynniki i kategorie zaszerogowania.

W dyskusji padały różne propozycje wprowadzenia zmian - od zmiany w tabeli stanowisk, likwidację współczynników od I-III i rozpoczęcie od wyższego współczynnika lub zmianę

STANOWISKO

W SPRAWIE

TWORZENIA „REGULAMINÓW NAGRADZANIA”

Rada Krajowej Sekcji Leśnictwa i Ochrony Środowiska ZZ „Budowlani” na posiedzeniu w dniu 20.06.2022 r. uzgodniła stanowisko w sprawie tworzenia w PGL LP regulaminów podziału nagród motywacyjnych.

Każdorazowo Dyktor Generalny LP określa kwotę brutto na jednego pełnozatrudnionego pracownika z uwzględnieniem okresów pobierania wynagrodzenia za czas choroby, zasiłków oraz świadczeń rehabilitacyjnych. Kierownik Jednostki Organizacyjnej ma prawo do różnicowania wysokości nagród dla poszczególnych pracowników, jednak Dyktor Generalny wskazuje na konieczność pisemnego uzasadnienia odstępstw od tej wysokości z zachowaniem uznaniowego i motywacyjnego charakteru nagrody.

W większości jednostek organizacyjnych PGL LP funkcjonują regulaminy podziału nagród oparte na tzw. metodzie współczynnika lub procentowej z góry różnicującej poszczególne grupy pracowników. Funkcjonowanie takich regulaminów wprowadzają znaczące różnice w wysokości nagród, przed jakąkolwiek próbą oceny pracy.

Zdaniem KSLiOŚ ZZ „Budowlani” jest to typowa systemowa dyskryminacja jednej i

wyróżnianie innej grupy stanowisk, często o podobnym zakresie obowiązków. Regulaminy takie powodują łamanie prawa poprzez ignorowanie ustaleń pomiędzy Dyrektorem Generalnym LP a centralami związków zawodowych. Wprowadzają dezorientację wśród pracowników, wypaczając ideę nagrody z motywacyjnej na demotywującą.

W związku z powyższym postulujemy aby:

- kierownicy jednostek organizacyjnych LP wywiązali się z zaleceń Dyktora Generalnego LP, który każdorazowo określa średnią wysokość nagrody okresowej (kwartalnej, rocznej) na pracownika Lasów Państwowych i stawia wymaganie odnośnie pisemnego uzasadnienia odstępstwa od przyznania w innej wysokości lub nieprzyznania jej wcale.
- zasady przyznawania nagród każdorazowo uzgadniano ze związkami zawodowymi działającymi w danej jednostce organizacyjnej LP.
- regulamin nagradzania nie był prawem nadrzędnym w stosunku do decyzji Dyktora Generalnego LP (§6. Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe) jednocześnie nie może

zawierać podziału współczynnika na lepszych i gorszych. Nie może też znosić obowiązku pisemnego uzasadnienia decyzji o zmianie wysokości wypłacanej nagrody, a pracownik winien być powiadomiony o tym fakcie przed zatwierdzeniem listy wynagrodzenia.

Jednocześnie uważamy, że:

- Każdy pracownik zatrudniony w jednostkach organizacyjnych LP, wykonując przydzielone mu zadania ma uzasadnione prawo do otrzymania nagrody w wysokości przyznanej mu przez Dyktora Generalnego Lasów Państwowych. Dyskryminacja jakiegokolwiek grupy stanowisk stosując tzw. metodę współczynnika jest niesprawiedliwa.
- Kierownicy jednostek organizacyjnych LP mają prawo różnicować wysokość nagrody w stosunku do pracowników stosując kryteria motywacyjne. Udzielając informacji pracownikowi za co została przyznana mu wyższa nagroda lub jej zmniejszenie. Pracownik otrzymuje wówczas sygnał nad jaką dziedziną w sferze swojej pracy powinien pracować, lub w jakim zakresie ma poszerzyć swoje kwalifikacje.

ekcji Leśnictwa i Ochrony Środowiska ie Dyrekcji Generalnej LP w Warszawie

kategorii o jeden punkt limit górny i dolny współczynników.

Piotr Nalewajek przypomniał, że od 1 lipca 2022 r. wzrosła stawka wyjściowa o 100,00 zł. Zasugerował, że od stycznia 2023 r. istnieje duże prawdopodobieństwo wzrostu stawki o kolejne 100 zł. Członkowie Rady Sekcji zwracają jednak uwagę na fakt, że podwyżka o 100,00 zł na punkcie od 2023 r. to za mało. Najpierw powinna być zmieniona siatka płac, a później rozmowy o podwyżce „na punkcie”.

Przewodniczący zasugerował, żeby skierować pismo do Dyrektora Generalnego, iż niezmienną od lat kwota 350,00 zł jest zbyt niska, regulacje powinny obejmować 1/2 załogi a nie 1/3, i powinna być dokonywana nie co 3 a co 2 lata. Zebrani przedstawili propozycję podwyżki stawki wyjściowej od stycznia 2023 r. Po dyskusji ustalono, iż propozycja do negocjacji z Dyrektorem Generalnym będzie obejmowała 150,00 zł. stawki wyjściowej od stycznia 2023

r. i jeżeli dojdzie do zmiany Rozporządzenia Ministra Środowiska - będzie to 300,00 zł dla każdego zatrudnionego.

Podczas spotkania poruszono też temat regulaminu przyznawania nagród kwartalnych. Piotr Nalewajek zaproponował, aby napisać stanowisko związków w tej sprawie do DG.

Dyskutowano ponadto o zatrudnianiu dodatkowych prawników przez nadleśnictwa. Dotyczy to między innymi Nadleśnictwa Międzyrzec i Kańczuga. Ustalono, iż Związek przedstawi DG swoje stanowisko w sprawie zatrudniania w nadleśnictwach dodatkowych prawników do rozpoznawania spraw pracowniczych.

W dalszej części spotkania omówiono temat podwyższenia dodatku funkcyjnego oraz temat niewystarczającego limitu rozjazdów.

Rada Krajowej Sekcji zdecydowała o przyjęciu w skład Rady KSLiOŚ ZZ „Budowlani” nowych członków reprezentujących nowe jednostki. Są to: Witold Ropa – RDLP Krosno, Krzysztof Stopyra – Nadleśnictwo Lubaczów, Grzegorz Spychała - Nadleśnictwo Korpele, Piotr Kania – Nadleśnictwo Dębica. Podjęto też uchwałę o objęciu ochroną nowych członków Związku przez okres kadencji w Radzie.

Uczestnicy spotkania odnieśli się też w Nadleśnictwie Kańczuga, gdzie po 3 latach sporu sprawa została skierowana do Sądu. Padła również propozycja ponownej pomocy finansowej członkom Związku do opłacenia prawników. Temat powróci z chwilą podania jakie koszty będą ponosić oskarżeni pracownicy.

Na zakończenie poruszono problem korzystania z pomocy prawników przez naszych członków. Uzgodniono, że tematy wymagające opinii prawnych będą przesyłane do przewodniczącego Krzysztofa Zamojskiego, który nada sprawie dalszy bieg. Piotr Nalewajek przypomniał, że Sekcja nadal nie ma regulaminu, nad którym należy wznowić prace.

Posiedzenie, podobnie jak wcześniejsze posiedzenia Sekcji, miało charakter roboczy i koncentrowało się na bieżących, ważnych z punktu widzenia pracowników sprawach (także indywidualnych). To swoisty znak firmowy Rady Sekcji, której głównym celem jest obrona praw każdego członka ZZ „Budowlani” w LP i skuteczna obrona praw do ich reprezentacji w każdej jednostce organizacyjnej PGL LP.

STANOWISKO

KSLiOŚ ZZ „Budowlani” dotyczące Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r., w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej.

W załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r., w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej w pozycjach dotyczących wynagrodzenia pracowników nadleśnictw współczynniki zaszerogowania na poszczególnych stanowiskach przemnożone przez obowiązującą obecnie i planowaną od 1.07.2022 roku stawkę wyjściową nie stanowią kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę – co jest niezgodne z przepisami prawa tym zakresie. Dodatkowo należy liczyć się z prognozowanym wzrostem kwoty minimalnego wynagrodzenia w 2023 roku.

Kwota minimalnego wynagrodzenia ogłoszona w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2022 r. wynosi 3 010,00 zł. Iloraz kwoty minimalnego wynagrodzenia oraz planowanej od 1.07.2022 roku stawki wyjściowej (3 010 / 1700) wynosi 1,771, a więc minimalne współczynniki od I do V kategorii zaszerogowania w przypadku podleśniczego, leśniczego, sekretarza nadleśnictwa, strażnika leśnego są zbyt niskie by osiągnąć kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Ponadto w przypadku dwóch pierwszych stopni służbowych określonych w § 4 przedmiotowego rozporządzenia współczynniki zaszerogowania dla: aspiranta I stopnia i aspiranta II stopnia są sprzeczne z Zarządzeniem nr 43 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia minimalnych wysokości współczynników wynagrodzenia zasadniczego na określonych stanowiskach w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych oraz nadleśnictwach. Nie osiągają bowiem minimalnego współczynnika określonego na stanowisku podleśniczego i gajowego tj. 2.600.

Na stanowisku leśniczego współczynniki określone w kategorii IV Leśniczy I stopnia (1,639-2,886) nie osiągają minimalnego współczynnika określonego na stanowisku leśniczego tj. 3,000.

Na stanowisku sekretarza nadleśnictwa współczynniki określone w kategorii IV Leśniczy I stopnia (1,639-2,886) nie osiągają minimalnego współczynnika określonego na stanowisku sekretarza nadleśnictwa tj. 3,000.

W związku z powyższym są to „martwe” stopnie służbowe, których nie można nadać przy zatrudnianiu

na wyżej wymienionych stanowiskach w Służbie Leśnej.

Niewielka rozpiętość współczynników zaszerogowania w poszczególnych kategoriach powoduje problemy przy nadawaniu stopni służbowych i w znacznym stopniu ogranicza możliwość przyznawania podwyżek, o czym mogliśmy się przekonać przy styczniowych regulacjach płacowych. W wielu nadleśnictwach nie były one przyznane w pełnej kwocie 300 zł i to w większej mierze na najniższych szczeblach zawodowych.

Obowiązujące od 2003 r. współczynniki zaszerogowania hamują wzrost podwyżek określonych w PUZP PGL LP na - niezmienną od lat - kwotę 350,00 zł brutto. Pomimo tak niskiej wartości, często powoduje ona zmianę stopni służbowych o dwa, co jest nieadekwatne do wartości podwyżki, stażu pracy i osiągnięć pracowników. W obecnych czasach wysokiej inflacji jest kwotą w naszej ocenie zbyt niską i nieadekwatną do potrzeb awansowych większości pracowników.

W związku z powyższym, wnosimy o wystąpienie do właściwego Ministra z wnioskiem o dokonanie w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. korekty współczynników, w kategoriach od I do V poprzez podniesienie minimalnych współczynników do wysokości 2,000 oraz zwiększenie górnych limitów współczynników zaszerogowania we wszystkich kategoriach poprzez dodanie składnika w wysokości 2,000. Nie zgadzamy się na obligatoryjne podniesienie minimalnych współczynników we wszystkich kategoriach zaszerogowania, gdyż może to spowodować potrzebę zmiany zaszerogowań pracowników, których wynagrodzenie nie znajdzie się w tzw. widełkach, a kierownik jednostki stanie przed koniecznością obniżenia stopnia służbowego.

Wnosimy jednocześnie o rozpatrzenie przez Pana Dyrektora możliwości podwyżek przewidzianych od 1.07 w wysokości 350 zł dla połowy pracowników PGL LP

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący KSLiOŚ
ZZ „Budowlani”
/-/ Piotr Nalewajek

- Przypadek powoływania się na pismo Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych jest w tej sprawie nieporozumieniem. Stronami do negocjacji w przedmiotowej sprawie jest kierownik jednostki i przedstawiciele załogi (w większości jednostek Związku Zawodowe).
- Dyrektor Generalny LP ustala wysokość nagród i zasady ich przydzielania z przedstawicielami (przewodniczącymi) organów krajowych związków zawodowych działających w Lasach Państwowych. Tam też nastąpił podział rodzajów nagród na nagrody okresowe i motywacyjne (do dyspozycji kierownika jednostki). Nagrody te mają różną funkcję.
- Załączony projekt regulaminu oraz podobne działające w PGL LP, są przejawem dyskryminacji finansowej pracowników Lasów Państwowych co jest niedopuszczalne w państwowym przedsiębiorstwie. Podział funkcji i odpowiedzialności jest regulowany przez dodatek funkcyjny. Przeniesienie tej regulacji do regulaminu nagród jest błędem który należy wyeliminować.

W imieniu Rady KSLiOŚ ZZ „Budowlani”
/-/ Piotr Nalewajek

W. Popławska/red

cd. ze str. 2

Związkowcy apelują o tarczę antyinflacyjną dla firm ciepłowniczych, bo kredyty są ratunkiem na dzisiaj aby zakupić opał, ale trzeba je spłacić z odsetkami. - Już dziś przedsiębiorstwa zgłaszają nam, że mają dylemat - czy kupować uprawnienia do emisji CO₂, czy węgiel. W takiej sytuacji na pewno wybiorą zakup paliwa, a to oznacza, że będzie duża grupa ciepłowni, która do końca kwietnia 2023 r. nie dopełni obowiązku umorzenia praw do emisji. W praktyce nie wiemy, jakie konsekwencje wyciągane będą wobec takich podmiotów. Najważniejsze jednak jest to, żeby ciepło było dostarczane do odbiorcy - przekonują związkowcy z KZZC.

Porozumienie płacowe w PGG i Tauron Wydobycie

Związkowcy z Polskiej Grupy Górniczej (PGG) i z Tauron Wydobycie podpisali porozumienia z zarządami spółek w sprawie „wyrównania inflacyjnego” - informuje OPZZ.

Protesty w dwóch spółkach - Polskiej Grupie Górniczej i Tauron Wydobycie rozpoczęły się na początku ubiegłego tygodnia. Przedstawiciele górników zajęli pomieszczenia w budynkach zarządów obu spółek.

Po intensywnych rozmowach osiągnięto porozumienia. W PGG ustalono m.in., że przed końcem lipca górnicy dołowi otrzymają 6,4 tys. zł jednorazowego świadczenia. Pracownicy zakładów przeróbki węgla 5,2 tys. zł brutto, a pracownicy powierzchni 4 tys. zł brutto. Uzgodniono ponadto, że do 30 września ustalona zostanie wysokość rekompensaty inflacyjnej dla załogi PGG za trzeci kwartał tego roku, a do 30 listopada - za czwarty kwartał. Wartość należnych górnikom posiłków profilaktycznych wzrosła o ok. 6-7 zł za jeden posiłek. Będą kontynuowane rozmowy na temat zmian w umowie społecznej dla górnictwa.

W Tauronie „wyrównanie inflacyjne” wyniesie ok. 7 tys. zł brutto. 6 tys. złotych pracownicy dostaną do końca lipca tego roku, a pozostały tysiąc - przed świętami Bożego Narodzenia. Rozmowy na temat drugiej transzy będą jeszcze prowadzone w czwartym kwartale bieżącego roku.

Po podpisaniu porozumień związkowcy przegrali okupację siedzib PGG i Tauron Wydobycie.

ZNP wzywa rząd do podjęcia rozmów ws. wynagrodzeń nauczycieli

Związek Nauczycielstwa Polskiego wezwał rząd i Ministerstwo Edukacji i Nauki do podjęcia rozmów na temat rzeczywistego wzrostu wynagrodzeń w oświacie - informuje ZNP.

- W związku z bardzo trudną sytuacją materialną nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, ZNP wystąpił do pana premiera Mateusza Morawieckiego o pilne, niezwłoczne podjęcie rozmów na temat wzrostu wynagrodzeń nauczycieli o co najmniej 20 proc. - powiedział prezes ZNP Sławomir Broniarz.

- Efektem polityki edukacyjnej rządu jest zjawisko masowego odchodzenia nauczycieli z zawodu. Brak rąk do pracy w zawodzie szacujemy na ponad 20 tys. osób - podkreślił prezes Związku.

- Zwróciliśmy się też do pana prezydenta, który jest patronem dialogu i ojcem ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, o wsparcie rozmów pomiędzy partnerami społecznymi a stroną rządową, bo obecnie tych rozmów nie ma - poinformował prezes ZNP.

Ostatnie rozmowy na linii MEiN - związki zawodowe miały miejsce 7 grudnia 2021 r. Potem resort edukacji nie chciał już ze związkami rozmawiać.

ZNP wystąpił do Prezesa Rady Ministrów o pilne podjęcie rozmów z partnerami społecznymi mających na celu rozwiązanie kluczowych kwestii dla systemu oświaty oraz zatrudnionych w nim pracowników, w tym zwiększenie nie później niż od dnia 1 września 2022 r. wynagrodzenia nauczycieli, o co najmniej 20%.

Związek zwrócił się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wsparcie dialogu pomiędzy stroną rządową a stroną społeczną tak, aby jak najszybciej rozwiązać najbardziej palące problemy systemu oświaty.

Związek wezwał Ministra Edukacji i Nauki do przestrzegania postanowień § 3 pkt 1 porozumienia zawartego 15 listopada 2002 r. pomiędzy resortem edukacji a Zarządem Głównym ZNP ws. zasad współdziałania MEN ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego w dziedzinie oświaty i wychowania, zwłaszcza w zakresie, w jakim zobowiązują one MEiN do współdziałania z ZNP w celu poprawy ekonomicznych i bytowych warunków życia pracowników oświaty.

Zarząd Główny ZNP przyjął uchwałę ws. kontynuowania przez Związek Nauczycielstwa Polskiego działań na rzecz oświaty i wychowania oraz podniesienia prestiżu zawodu nauczyciela.

Zebrał: Tomasz Nagórka

Posłowie Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwoju Przemysłu Cementowego apelują o wpisanie cementowni na listę sektorów energochłonnych - poinformowało Stowarzyszenie Producentów Cementu (SPC), wskazując, że energia elektryczna stanowi już 35 proc. kosztów produkcji cementu w Polsce.

Cena prądu jest jednym z kluczowych czynników, które wpływają na konkurencyjność branży cementowej. Dlatego też - jak podało Stowarzyszenie Producentów Cementu (SPC) - posłowie zwrócili w Parlamentarnym Zespole ds. Rozwoju Przemysłu Cementowego w Polsce poparli apel o wpisanie tego sektora - podobnie jak stalowego, nawozowego czy chemicznego - na listę branż energochłonnych, uprawnionych do rekompensat kosztów pośrednich, w tym energii elektrycznej.

Ceny energii wzrosły o kilkaset procent

„Sytuacja na rynku energii jest coraz bardziej dramatyczna. Ceny energii proponowane odbiorcom w kontraktach na 2023 r. są kilkukrotnie wyższe od dotychczasowych i sięgają 1,3 tys. zł za MWh. Dla porównania średnia cena sprzedaży energii na rynku konkurencyjnym w 2021 r. wynosiła poniżej 300 zł, a w pierwszym kwartale 2022 r. - poniżej 500 zł za MWh” - podkreślił przewodniczący SPC Krzysztof Kieres.

„Zespół parlamentarny jest po to, aby mówić, jakie są zagrożenia dla branży cementowej. Jest ona kluczowa dla gospodarki i chcemy ją wspierać” - mówił poseł Paweł Bejda (Koalicja Polska). Wskazał również, iż cementownie wpisują się w gospodarkę odpadami i należy ułatwić im tę działalność.

„Mamy do czynienia ze wzrostem

cen energii o kilkaset procent, a te koszty powinny być subsydiowane” - dodał przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwoju Przemysłu Cementowego Andrzej Szejna (Lewica).

SPC zwróciło uwagę, że cement to podstawowy surowiec dla budownictwa, które w Polsce odpowiada m.in. za wytworzenie 8 proc. PKB oraz ponad 2 mln miejsc pracy. Zapewnienie ciągłości i bezpieczeństwa dostaw cementu oraz betonu jest krytycznie ważne dla realizacji inwestycji publicznych oraz prywatnych, w tym szczególnie wchodzących w skład Krajowego Planu Odbudowy - zaznaczono.

Energia to 35 proc. kosztów produkcji cementu

Organizacja wskazała, że przemysł cementowy jest podatny na zmianę sytuacji na rynku energii. Jak zaznaczyło SPC, jego stabilność została zaburzona jeszcze na długo przed wojną w Ukrainie i wiąże się m.in. z regulacjami w ramach unijnego pakietu Fit for 55, w tym dotyczącymi Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (EU ETS) oraz tzw. cła węglowego, czyli Mechanizmu Ochrony Granic (CBAM).

SPC przekazało, że obecnie energia elektryczna stanowi już 35 proc. kosztów produkcji cementu w Polsce, z dynamiczną tendencją wzrostową.

„Równocześnie, w ostatnich latach koszt energii elektrycznej wzrósł o ponad 100 proc., co znacznie rzutuje na konkurencyjność przemysłu cementowego. Co więcej dalsza dekarbonizacja tego sektora - w tym wdrażanie technologii CCS/CCU, służących zagospodarowaniu CO₂ - oznacza wzrost zużycia energii nawet o 150 proc.” - wskazano.

„Branża cementowa stawia na zrównoważony rozwój i inwestuje w OZE,

dywersyfikując źródła energii. Wymaga to jednak czasu i stabilnych warunków rynkowych. Dlatego apelujemy o wpisanie produkcji cementu na listę sektorów uprawnionych do rekompensat, tak jak miało to miejsce w przypadku wielu innych branż energochłonnych” - wskazał członek zarządu SPC i prezes spółki Cement Ożarów Janusz Miłuch.

Wpisanie na listę sektorów energochłonnych pomoże branży

Przypomniano, że krajowy przemysł cementowy od dawna apeluje o podjęcie działań, które pozwolą na zachowanie jego konkurencyjności.

„Rozwiązaniem jest wpisanie tej branży - podobnie jak stalowej, nawozowej czy chemicznej - na listę sektorów energochłonnych, które w związku z sytuacją rynkową mogą ubiegać się o rekompensatę kosztów pośrednich, w tym także energii elektrycznej. Pozwoli to na utrzymanie produkcji cementu w Polsce oraz zaspokojenie zapotrzebowania na ten materiał na poziomie 20 mln ton rocznie” - podkreślono.

Na uwagę zasługuje fakt, że z podobnym apelem do rządu zwracał się już Zespół Trójstronny ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej, w którym reprezentowane są wszystkie duże organizacje partnerów społecznych w budownictwie. Zespół opracował także wspólne stanowisko w sprawie zrównoważonego rozwoju tego sektora w Polsce i ochrony rynku pracy w branży. Apel o włączenie przemysłów wyrobów budowlanych (w tym cementowego) na listę sektorów energochłonnych, uprawnionych do ochrony i korzystania z mechanizmów wsparcia podpisały także Związek Zawodowy „Budowlani” i NSZZ „Solidarność”.

PAP/red

Posiedzenie Rady Okręgu Podkarpackiego

W dniu 1 lipca 2022 r., w siedzibie Okręgu Podkarpackiego Związku Zawodowego „Budowlani” w Rzeszowie odbyło się posiedzenie Rady Okręgu. Posiedzenie otworzył i poprowadził przewodniczący Okręgu Andrzej Płonka.

Głównym tematem spotkania było przekazanie najważniejszych informacji z XI Nadzwyczajnego Kongresu Związku Zawodowego „Budowlani”, który odbył się w Ameliówce k/ Kielc w dniach 9-10 czerwca 2022 r. Z Okręgu Podkarpackiego w Kongresie uczestniczyło 7 delegatów, którzy przekazali informacje członkom Rady Okręgu o rozpoczęciu na Kongresie obchodów jubileuszu 130-lecia ruchu zawodowego budowlanych w Polsce. Delegaci przekazali informacje o uchwale, jaką przyjął Kongres, zmieniając wysokość składki członkowskiej dla emerytów i osób nieaktywnych zawodowo. Obecnie wysokość miesięcznej składki członkowskiej od osób aktywnych zawodowo nie może być niższa niż 0,5% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Wysokość miesięcznej składki członkowskiej pobieranej od osób nieaktywnych zawodowo nie może być niższa niż 0,25% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia brutto.

Bardzo ważnym wydarzeniem na Kongresie było wsparcie przez delegatów na Kongres i zmanifestowanie solidarności z pracownikami i związkowcami IKEA Industry w Polsce, w proteście przeciwko dyskryminacyjnej polityce władz firmy oraz lekceważenia pracowników i związków zawodowych. Kierownictwo IKEA otrzymało „czerwoną kartkę” od Związku Zawodowego „Budowlani”. Jest to wyraźny przekaz dla wszystkich organizacji zakładowych, że w razie próby łamania kodeksu pracy oraz lekceważenia pracowników i związków zawodowych przez pracodawcę, organizacje zakładowe mogą

liczyć na wsparcie organizacji związkowych z całego kraju.

W dalszej części spotkania zostały przekazane informacje z działalności Zarządu Okręgu Podkarpackiego w pierwszym półroczu 2022 r. W kolejnym punkcie została przeprowadzona analiza ilości członków związku w organizacjach zakładowych z Okręgu Podkarpackiego. Rada podjęła uchwałę o zorganizowaniu przez Zarząd Okręgu Podkarpackiego obchodów jubileuszu 130-lecia ruchu zawodowego budowlanych w Polsce.

Andrzej Płonka

Nowe kadry budownictwa

4 lipca, w Kielcach uroczyste wręczono uprawnienia do sprawowania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Certyfikat otrzymało 95 osób, które pomyślnie zdały egzaminy pisemny i ustny, organizowane przez Świętokrzyską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa. Na uroczystości obecni byli przedstawiciele władz samorządowych oraz środowiska zawodowego.

Tegoroczna uroczystość odbyła się po dwóch latach przerwy, spowodowanej pandemią koronawirusa. Przez dwa ostatnie lata inżynierowie budownictwa przystępowali do egzaminów w sesjach wiosennej i jesiennej, lecz certyfikaty potwierdzające ich uprawnienia otrzymywali drogą pocztową.

Wśród gości byli: Zbigniew Koniusz – wojewoda świętokrzyski, Zbigniew Michnicki – zastępca dyrektora Departamentu Infrastruktury, Transportu i Komunikacji Urzędu Marszałkowskiego, Bożena Szczypiór – zastępca prezydenta Kielc, Jan Józwik – zastępca okręgowego inspektora pracy, prof. dr hab. inż. Marek Iwański - prorektor Politechniki Świętokrzyskiej, prof. dr hab. inż. Justyna Zapała-Sławeta – prodziekan ds. studenckich i dydaktyki na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej, Anna Bujnowska – przewodnicząca Związku Zawodowego Budowlani Okręg Świętokrzyski, Marcin Kamiński - przewodniczący Świętokrzyskiej Okręgowej Rady Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Cezary Tkaczyk – prezydent Staropolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, Alfred Zgoda – prezes Rady Federacji Stowarzyszeń

Naukowo-Technicznych, Jacek Olszewski – prezes Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i

Ewa Skiba, przewodnicząca ŚOIIB

Techników Sanitarnych, Stanisław Rozin – przewodniczący Związku Mostowców RP Oddziału Świętokrzyskiego.

Gospodarzem uroczystości była Ewa

Skiba – przewodnicząca Okręgowej Rady Świętokrzyskiej Izby. Jak mówiła, witając zgromadzonych, uroczystość jest ważnym wydarzeniem w życiu młodych inżynierów oraz kolejnym krokiem w rozwoju zawodowym. Dla samorządu zawodowego jest świętem, koronującym wieloetapowy trud zawodowy młodych ludzi – pasjonatów budownictwa oraz powodem do zadowolenia z prawidłowego przebiegu egzaminów.

Jacek Ślusarczyk - przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej w Świętokrzyskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa, która przeprowadzała egzaminy, gratulował inżynierom sukcesów na egzaminie oraz podkreślił ogromną rolę ich pracy dla społeczeństwa i gospodarki regionu oraz kraju.

Anna Bujnowska – przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego ZZ „Budowlani”

w swym wystąpieniu podkreśliła, że „(...) Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa jest jedną z najważniejszych organizacji naszego sektora w województwie. I, co należy podkreślić, jedną z najaktywniejszych. Świadczy o tym Wasz dorobek, ranga i zainteresowanie środowiska stanowiskiem Izby we wszystkich istotnych dla budownic-

Budownictwa robi to bardzo dobrze. Dziękujemy Państwu za uwagę, jaką przywiązujecie do jakości w procesie nadawania uprawnień budowlanych. To prawdziwa i bezcenna inwestycja w przyszłość naszego sektora (...)”.

Uprawnienia budowlane wydawane są przez komisję kwalifikacyjną Polskiej Izby

stwa sprawach.

Nadanie uprawnień budowlanych jest jednym z najważniejszych wydarzeń w życiu zawodowym inżyniera budownictwa. To nobilitacja w branży i początek fascynującej zawodowej przygody w budownictwie. To jednocześnie zobowiązanie do bezwzględnie przestrzegania standardów pracy i stosowania zasad etyki zawodowej inżyniera kierującego budowlaną inwestycją. Gwarantem przekazania tych standardów i zasad młodym inżynierom budownictwa jest Izba Świętokrzyska Okręgowa Izba Inżynierów

Inżynierów Budownictwa w formie decyzji administracyjnej. Historia uprawnień budowlanych sięga roku 1928. W tym roku XXXIX już sesja odbywała się na przełomie maja i czerwca. Do egzaminu pisemnego przystąpiło wiosną 126 osób, do egzaminu ustnego zostało dopuszczonych po teście 96 osób. Do egzaminu ustnego przystąpiły 134 osoby, a zdało ten egzamin 95 inżynierów. W ciągu 20 lat istnienia Świętokrzyska Izba nadała uprawnienia ponad 3780 inżynierom. Obecnie liczy ona 4 247 członków.

Łukasz Szwarz ŚOIIB/red

Trudna sytuacja na rynku pracy w budownictwie

Polski Związek Pracodawców Budownictwa szacuje, że po wybuchu wojny w Ukrainie z polskich budów ubyło od 90 do 100 tys., czyli 20-30 proc. zatrudnianych tam Ukraińców. Największy problem dotyczy mniejszych firm, będących podwykonawcami generalnych wykonawców.

- Według najszerzej miary GUS w polskim budownictwie pracuje około 1,2-1,3 mln osób. Natomiast według danych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w ostatnich latach na polskich budowach pracowało mniej więcej od 400 do 500 tys. pracowników z zagranicy i 80 proc. z nich to pracownicy z Ukrainy, którzy w dużej liczbie tuż po wybuchu wojny na przełomie lutego i marca tego roku zeszli z polskich budów - mówi Damian Kaźmierczak, główny ekonomista Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa.

To poważny problemem, zwłaszcza w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw, w których udział pracowników z Ukrainy był relatywnie największy. Według danych GUS na niedobór pracowników jako barierę działalności wskazuje nieco ponad 40 proc. przedsiębiorców z sektora.

Z opracowania PZPB, powstałego na

podstawie danych MRiPS, a przygotowanego w marcu 2022 roku, wynika, że w 2021 roku w polskiej branży budowlanej pracowało 480,8 tys. cudzoziemców, z czego niemal 373 tys. stanowili obywatele Ukrainy, co oznacza 77,6 proc. wszystkich obcokrajowców zatrudnionych na budowach.

- Dzisiaj pracowników z Ukrainy jest nam bardzo trudno zastąpić. Należy zwrócić uwagę i przeanalizować, skąd pochodzą inni pracownicy zagraniczni, którzy na polskich budowach od kilku lat pracują w pocie czoła. To przede wszystkim pracownicy z Białorusi, Mołdawii, Kaukazu, głównie z Gruzji, i z Azji Centralnej, mam tutaj na myśli przede wszystkim Uzbekistan czy Tadżykistan – podkreśla Damian Kaźmierczak

Problemy w budownictwie dopiero się zsykują.

Spowolnienie w mieszkaniówce i wzrost kosztów

GUS wskazuje, że w I połowie roku rozpoczęto budowę 119,7 tys. mieszkań, czyli o 17,2 proc. mniej niż przed rokiem. Wśród deweloperów spadek ten wyniósł nawet więcej - 18,4 proc.

Problemem dla firm budowlanych jest

zdecydowany wzrost kosztów materiałów budowlanych. W czerwcu 77,3 proc. firm uznało ten czynnik za barierę w działalności. Z danych Grupy PSB wynika, że ceny w ubiegłym miesiącu średnio wzrosły o prawie 32 proc. w ujęciu rocznym, a w całym pierwszym półroczu o 30 proc.

Kolejna często wskazywana bariera działalności (71,4 proc. wskazań) to wysokie koszty zatrudnienia. Jak wskazuje GUS, w maju br. wynagrodzenia w budowie budynków wzrosły o 19,5 proc.

Według PZPB dane wskazują na to, że

ten i kolejny rok dla budownictwa w Polsce może być bardzo trudny z uwagi na spadek inwestycji mieszkaniowych i zatrzymanie infrastrukturalnych. Ale już... - w latach 2024, 2025, 2026 musimy się przygotowywać na kumulację robót budowlanych w sektorze budownictwa - prognozuje Damian Kaźmierczak. Co nie oznacza braku problemów...

Problemem mogą być nie tylko pracownicy zagraniczni.

Według dużego badania prowadzonego przez Ernst and Young w 2022r na całym świecie prawie połowa (43 proc.) pracowni-

ków zamierza w ciągu roku zmienić pracę, to ponad sześciokrotny wzrost w porównaniu do 2021 r. Widzą to pracodawcy - 68 proc. przyznaje, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy zwiększyła się fluktuacja kadr. Takie wnioski płyną z badania EY „Work Reimagined 2022”. Z pracy najchętniej odchodzą dwa pokolenia – zoomersi (pokolenie Z) oraz millennialsi (pokolenie Y) – w obu grupach wiekowych prawie połowa, bo 48 proc., ma takie plany. Najczęściej są to pracownicy sektora technologii (56 proc.), nieruchomości i budownictwa (53 proc.), usług profesjonalnych (46 proc.) oraz finansowych (45 proc.).

W Polsce w branży budowlanej sytuacja może wyglądać inaczej, z uwagi na pogarszającą się koniunkturę, spowolnienie, przewidywany wzrost bezrobocia. Ale jednocześnie większość krajów UE wdraża już swoje plany odbudowy i Fale Renowacji wspierane ze środków UE z dużymi komponentami inwestycji budowlanych. Zachodnioeuropejskie rynki budowlane poszukują specjalistów i dobrze im płacą. Może się okazać wkrótce, że przy gorszej koniunkturze (i zarobkach) grozi nam kolejna fala migracji polskich specjalistów budowlanych z Polski.

Źródło: newseria.pl/AKC, (red)

Nagrody za wysokie standardy

Na uwagę zasługują inicjatywy dużych firm przemysłu wyrobów budowlanych promujące bezpieczne warunki i higienę pracy – nie tylko w firmie, ale także w podmiotach z nią współpracujących.

Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. rozstrzygnął Konkurs z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy dla firm podwykonawczych pracujących na rzecz cementowni, który trwał od grudnia ubiegłego roku. Na uroczystym spotkaniu

Krzysztof Kieres dyrektor generalny Dyckerhoff Polska wręczył nagrody i wyróżnienia.

Kryteria oceny w konkursie to: brak wypadków przy pracy, jakość i terminowość usług, przestrzeganie zasad i standardów BHP, obowiązujących na terenie cementowni Dyckerhoff Polska, przygotowanie i utrzymanie miejsca pracy oraz odzież robocza.

Nagrody i wyróżnienia przyznano w trzech kategoriach:

DUŻA FIRMA: I. FMK Sp. z o.o.; II. RAPID Sp. z o.o.; III. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Partner Golek sp.j

SREDNIA FIRMA: I. Zakład Mechaniki Przemysłowej ZMP s.c.; II. MARAT Sp. z o.o.; III. Firma Remontowo-Usługowo-Produkcyjna Reont II Edward Szymkiewicz

MAŁA FIRMA: I. FUCHS OIL CORPORATION (PL) Sp. z o.o.; II. PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO-HANDLOWE

„ASWELD” ANDRZEJ SKRZYPCZYK; III. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Terbud” Zdzisław Kinasiewicz

Ufundowano także nagrodę specjalną za utrzymanie wysokich standardów i organizację prac szczególnie niebezpiecznych w sezonie 2021/2022 dla firmy RAPID Sp. z o.o. oraz wyróżnienia: dla SSE Polska Sp. z o.o., Impel S.A. i P.P.H.U. „KOBEX” Grzegorz Nowakowski.

Za propagowanie i wdrażanie wysokich standardów bezpieczeństwa i higieny pracy wyróżnienie otrzymał Dział BHP, zaś statuetka Lidera w procesie kształtowania kultury bezpieczeństwa i promowania proaktywnych postaw w zakresie bhp w Dyckerhoff Polska Sp. z o.o. trafiła do rąk Krzysztofa Kieresa członka Zarządu, dyrektora generalnego.

Jacek Starula

Spotkanie związkowe w SM „Domator” w Kielcach

WKlubie osiedlowym „Domatorek” odbyło się spotkanie członków oraz sympatyków organizacji ZZ „Budowlani”, działającej przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Domator” w Kielcach.

Spotkanie miało na celu przede wszystkim integrację pracowników Spółdzielni, Zarządu oraz gości zaproszonych. Celem było również podsumowanie działalności związkowej w SM „Domator” za 2021 rok.

Wśród zaproszonych gości była przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego ZZ „Budowlani” Anna Bujnowska oraz Dominika Nowak pracująca w biurze Okręgu Świętokrzyskiego. W spotkaniu wzięli udział członkowie Zarządu Spółdzielni: prezes Jacek Rek i jego zastępcy Krzysztof Rym i Teresa Domagała.

Przewodnicząca Zakładowej Organizacji Związkowej kol. Bożena Czupryńska serdecznie powitała wszystkich przybyłych. W kilku słowach podsumowała działalność związkową

w minionym roku. Podziękowała uczestnikom za przyjęcie zaproszenia i życzyła wszystkim zebranych miłej zabawy.

Prezes Zarządu Spółdzielni Jacek Rek podkreślił duże zaangażowanie Przewodniczącej oraz członków zakładowej organizacji związkowej w sprawy bieżące dotyczące członków Związku, a także wszystkich pracowników Spółdzielni.

Głos zabrała również Anna Bujnowska, przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego ZZ „Budowlani”. Dziękując za zaproszenie, podkreśliła jak ważne są takie spotkania dla prawidłowych relacji panujących wśród załogi. Dodała, że dobra współpraca jest zarówno owocem zaangażowania przewodniczącej Związku, jak i dobrej woli ze strony członków Zarządu Spółdzielni. Wszyscy zgromadzeni byli bardzo zadowoleni ze spotkania, które przebiegało w miłej „po pandemicznej” atmosferze.

Bożena Czupryńska

Podziemne skarby polskiej ziemi

Chciałabym się z Państwem podzielić wrażeniami i osobistymi odczuciami z inauguracji wystawy, na którą zostałam zaproszona przez Burmistrza Gminy i Miasta Chęciny, Pana Roberta Jaworskiego.

Minerały i surowce skalne od dawna są dla ludzi cenne i wykorzystywane nie tylko przez przemysł czy rolnictwo, ale również w jubilerstwie. Wszystko zależy od ilości posiadanych zasobów danego minerału czy surowca skalnego oraz ich możliwości zbytu. Jednak, aby mieć wyobrażenie o różnorodności istniejących i występujących w naszym kraju minerałów, warto wybrać się do Muzealnej Izby Górnictwa Kruszcowego w Miedziance. Niedawno odbyło się tam uroczyste otwarcie nowej wystawy pod nazwą „Minerały i skały ozdobne Polski”. Zbiory tej wystawy pochodzą z Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego

w Miedziance powstała w 2008 roku i znajduje się w gminie Chęciny, w dawnym budynku kopalni „Bolesław”, u stóp rezerwatu przyrody „Góra Miedzianka”. Od ponad roku gmina Chęciny znajduje się na liście Światowego

Dziedzictwa UNESCO. Ogromne bogactwo geologiczne i kulturowe tych stron od lat przyciąga tu geologów, studentów i naukowców nie tylko z Polski.

Ciemne ściany pomieszczeń muzealnych i panujący półmrok sprawiają, że czujemy się jakbyśmy byli w podziemnym szybie kopalni. Przesuwając się między zebranymi w gablotach eksponatami, mamy wrażenie jakbyśmy odkrywali nowe podziemne skarby. Zielonymi barwami przyciąga nasz wzrok chryzopraz i nefryt. Fioletem kusi ametyst, barwą żółtą cytryn a morion tajemniczą czernią. Z kolejnych gablot spogląda na nas bezbarwny kryształ górski, dalej agat, karneol, opal, krzemień i jaspis. Wśród prezentowanych na wystawie minerałów można podziwiać piękne okazy azurytu i malachitu, pochodzących z Góry Miedzianki.

Dyrektor Państwowego Instytutu Geolo-

gicznego Oddział Świętokrzyski dr Sylwester Salwa przekazał zwiedzającym bardzo cenną informację o naszym wapieniu bolechowickim, który występuje we wszystkich zabytkach, które są w Polsce, Ukrainie, Białorusi, Litwie i Łotwie. Jesteśmy dumni z tego jak wyjątkowym miejscu tak naprawdę mieszkamy i jakie kryje ono skarby.

W pozostałych salach muzeum możemy obejrzeć dawny sprzęt górniczy i pomocniczy, używany niegdyś w kopalniach, oraz umundurowanie górników i hutników. Obok gablot z eksponatami zawieszono są plansze, stare fotografie i makiety przedstawiające dawne zagospodarowanie tego terenu.

Wśród zaproszonych gości byli również Konrad Mieszczankowski oraz Dominik Budny, przedstawiciele firmy Nordkalk Sp. z o.o. Zakładu w Miedziance, gdzie pracuję i pełnię funkcję przewodniczącej Organizacji Zakładowej ZZ „Budowlani”. Swoją obecnością zaszczytili nas emeryci, pracownicy dawnego KZPW w Miedziance oraz uczniowie pobliskich szkół.

Opisana wystawa będzie przez rok dostępna dla odwiedzających Muzealną Izbę Górnictwa Kruszcowego w Miedziance, a później powróci do macierzystego Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Zachęcam do wizyty w muzeum.

Jolanta Koczywąs
sołtys Sołectwa Podpolichno, gmina Chęciny

Fot. Jolanta Koczywąs

Okręgowy Zjazd Delegatów w Okręgu Zachodniopomorskim ZZ „Budowlani”

W dniach 24 – 26.06.2022r. w Łukęcinie odbył się Okręgowy Zjazd Delegatów Okręgu Zachodniopomorskiego ZZ „Budowlani”, połączony ze szkoleniem związkowym i uroczystymi obchodami Dnia Budowlanych z okazji 130 – lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych.

Okręgowy Zjazd Delegatów poprowadziła przewodnicząca Okręgu Teresa Tomczyszyn. W obradach uczestniczyło 19 delegatów. Głównymi tematami posiedzenia były sprawy formalne dotyczące stwierdzenia wygaśnięcia mandatów dla 2 delegatów i powołanie na ich miejsce nowych. W jednomyślnym głosowaniu delegatami na OZD, Kongres ZZ „Budowlani” oraz do Rady Okręgu zostali: Marzena Przybylska – przewodnicząca Zarządu Organizacji Podstawowej w SM „Śródmieście” w Szczecinie i Mariusz Kiszko – przewodniczący Zarządu Organizacji Podstawowej w IKEA INDUSTRY

na które otrzymywali bardzo szczegółowe wyjaśnienia. Ustalono z radcą prawnym kontynuowanie takich szkoleń w zakresie interesujących członków Związku problemów

goletnia historia wielu organizacji i pokoleń związkowców, która jest bardzo szczegółowo opisywana w magazynie OMSZ „BUDOWLANI”. Uczestnicy uroczystości podziękowali Jakubowi Kus i całej redakcji za trud włożony w redagowanie gazety i ukazywanie całokształtu działalności Związku w kraju i za granicą, dzięki czemu mamy możliwość śledzenia na bieżąco wszystkich wydarzeń.

Przed kolacją Jakub Kus odczytał i złożył na ręce Przewodniczącej list gratulacyjny z pozdrowieniami i życzeniami dla niej i wszystkich związkowców Okręgu Zachodniopomorskiego z okazji naszego święta od Zbigniewa Janowskiego – przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani”.

Głos zabrał także Jacek Dubiński, który podziękował za zaproszenie na jubileusz, składając zebranych serdeczne życzenia. Przewodniczący Rady OPZZ był delegatem na 110 Sesję MOP w Genewie, która uważana jest za tegoroczne najważniejsze dla świata pracy forum, dające możliwości realnego dialogu wszystkich stron zainteresowanych

systemy prawa pracy, jak i orzecznictwo w sprawach pracowniczych.

Na koniec wystąpienia kol. Dubiński zreferował tematy, którymi obecnie zajmuje się OPZZ na arenie krajowej i w Regionie Zachodniopomorskim.

Zarząd Okręgu wraz z Okręgową Komii

nizacji w Biomasa Partner Group w Chociwlu.

Łozicka-Obłozka Urszula – przewodnicząca Organizacji w SM „DĄB” w Szczecinie.

Oleksyk Henryk – przewodniczący Organizacji w Borne Furniture w Barlinku, członek Zarządu Okręgu w Szczecinie.

Dyplomami i okolicznościowymi upominkami wyróżnieni zostali:

Dziedzic Elżbieta – przewodnicząca OKR, z-ca Przewodniczącej GKR, delegat na OZD i Kongres ZZ „Budowlani”

Radzka Monika – członek Rady Krajowej, delegat na OZD i Kongres ZZ „Budowlani”

Kunecka Elżbieta - członek Zarządu Organizacji w Barlinek Inwestycje, członek Rady Okręgu oraz delegat na OZD i Kongres ZZ „Budowlani”.

Patzki Stanisław – przewodniczący Organizacji w IKEA Industry Poland, O/Goleniów, członek Rady Okręgu oraz Delegat na OZD i Kongres ZZ „Budowlani”

Przybylska Marzena - przewodnicząca Organizacji w SM „Śródmieście” w Szczecinie, delegat na OZD, członek Rady Okręgu.

Kiszko Mariusz - przewodniczący Orga-

POLAND Sp. z o.o. Oddział IVAR w Stepnicy.

W związku z pojawiającymi się jeszcze błędami w wypełnianiu dokumentów finansowych w organizacjach zakładowych Tomczyszyn przeprowadziła krótkie szkolenie na podstawie dowodów źródłowych, tłumacząc jak właściwie sporządzać raporty finansowe i kto jest uprawniony do ich podpisywania. Na koniec szkolenia przewodnicząca OKR Elżbieta Dziedzic przekazała uczestnikom informacje dotyczące najczęściej popełnianych błędów, które Komisja zauważa podczas dokonywania kontroli w organizacjach, i jak ich więcej nie popełniać.

Następnie, w grupie 60 osób odbyło się szkolenie dla członków związku z Okręgu. Na zaproszenie Kol. Teresy Tomczyszyn szkolenie związkowe poprowadził radca prawny Adam Kołodziej ze Szczecina.

Tematami szkolenia były m.in.;

- Uprawnienia i obowiązki organizacji związkowych działających w zakładach Pracy na podstawie obowiązujących ustaw,

- Taktyka prowadzenia negocjacji w sprawach pracowniczych z pracodawcą dotyczących regulaminu pracy, wynagradzania, ZFŚS oraz wzrostu płac i warunków BHP,

- Szczegółowe omówienie Kodeksu pracy w zakresie nawiązywania i rozwiązywania umów o pracę oraz stosowania wypowiedzeń zmieniających warunki pracy i płacy.

Szkolenie przeprowadzone zostało sprawnie, rzeczowo oraz profesjonalnie i cieszyło się dużym zainteresowaniem. Słuchacze mieli możliwość zadawania pytań na bieżąco,

związkowych i prawnych.

W godzinach wieczornych odbyła się uroczysta kolacja z okazji Dnia Budowlanych,

który w tym roku jest bardzo szczególny, ponieważ obchodzimy piękny jubileusz 130 – Lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce.

Spotkanie otworzyła Teresa Tomczyszyn, witając bardzo licznie zgromadzonych uczestników – członków organizacji związkowych Okręgu Zachodniopomorskiego oraz gości w osobach:

Jacka Dubińskiego – przewodniczącego Rady OPZZ Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie i Jakuba Kus-wiceprzewodniczącego ZZ „Budowlani”.

Hasłem przewodnim tegorocznego jubileuszu jest: „BYLIŚMY, JESTEŚMY I BĘDZIEMY”, o czym świadczy nasza dłu-

pracą i warunkami jej wykonywania. 110 Sesja Działalność MOP opierała się dotąd na 4 filarach, do których należały:

1. Wolność zrzeszania się w związki zawodowe oraz prowadzenia układów zbiorowych pracy;
2. Eliminacja pracy przymusowej i obowiązkowej;
3. Zakaz pracy dzieci;
4. Eliminacja dyskryminacji w zatrudnieniu i pracy.

Tegoroczna, 110 sesja zdecydowała o dodaniu 5 filaru, jakim jest „Bezpieczne i zdrowe środowisko pracy”. Ta przełomowa decyzja będzie miała wpływ zarówno na

sją Rewizyjną, wykorzystując piękny jubileusz, postanowił docenić pracę i podziękować zasłużonym związkowcom działającym na różnych szczeblach w organizacji ZZ „Budowlani”.

Na wniosek Zarządu Okręgu Medalem 130-Lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce zostali odznaczeni:

Tomczyszyn Teresa – przewodnicząca Organizacji ZZ „Budowlani” w Barlinek Inwestycje, przewodnicząca Zarządu Okręgu Zachodniopomorskiego i członek Zarządu Krajowego.

Aniołek Dariusz – sekretarz Zarządu Zakładowego w Fabryce Maszyn do Drewna GOMAD w Gorzowie Wlkp., z-ca przewodniczącej OKR.

Cierniewski Paweł – przewodniczący Organizacji w Fabryce Maszyn do Drewna GOMAD w Gorzowie Wlkp.

Babirecki Daniel – przewodniczący Orga-

nizacji w IKEA Industry Poland, O/IVAR w Stepnicy.

Po zakończeniu części oficjalnej i pracownym dniu przewodnicząca Teresa Tomczyszyn jeszcze raz podziękowała wyróżnionym działaczom za ich wkład pracy na rzecz organizacji ZZ „Budowlani” i pozostałym uczestnikom wyjazdowego spotkania za bardzo liczny udział w szkoleniu, życząc dobrej zabawy przy muzyce w części nieoficjalnej, która trwała do późnych godzin nocnych.

Przed wyjazdem, naładowani pozy-

tywnymi wrażeniami i łykiem jodu nad naszego morza, uczestnicy spotkania życzyli sobie wzajemnie dużo zdrowia, wytrwałości w działaniach związkowych i ponownego spotkania w tak liczny gronie.

Teresa Tomczyszyn

przewodnicząca Okręgu

Międzynarodowa Konferencja - o delegowaniu, migracji

W dniach 28-29 czerwca br., w Lublinie odbyła się międzynarodowa konferencja kończąca IV etap projektu ECMIN – bazy danych o warunkach pracy dla pracowników budownictwa w krajach UE, dostępnej we wszystkich językach Unii. Konferencję zorganizowały Europejska Federacja Pracowników Budownictwa i Związek Zawodowy „Budowlani”.

Wśród 40 uczestników znaleźli się przedstawiciele związków z wielu krajów UE (Szwecji, Hiszpanii, Niderlandów, Belgii, Francji, Rumunii, Włoch, Bułgarii i Polski – ZZ „Budowlani” i SBiPD NSZZ „Solidarność”) oraz Ukrainy, a także zaproszeni goście, biorący udział w debatach panelowych na temat wyzwań dotyczących migracji w budownictwie oraz wpływu wojny w Ukrainie na gospodarkę i rynek pracy. Wśród gości Konferencji byli m.in.: Artem Walach - konsul generalny Ukrainy w Lublinie, Artur Szymczyk - zastępca prezydenta Lublina ds. inwestycji, Elwira Lorenz - Departament Gospodarki i Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Bartłomiej Baran - zastępca dyrektora Departamentu Architektury Budownictwa i Geodezji Ministerstwa Rozwoju i Technologii – właściwego ds. budownictwa; Dariusz Górski - dyrektor Departamentu Legalności Zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Pracy, Małgorzata Wojda - okręgowy inspektor pracy w Lublinie i Stanisław Adamiak - konsul honorowy

European Federation
of Building
and Woodworkers

Delegacja ZZ „Budowlani” na Konferencji

Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa oraz przewodniczący ZZ „Budowlani” Zbigniew Janowski.

i licznych nieprawidłowości stwierdzanych od lat w procesie delegowania w ramach UE. Zwrócił uwagę na znaczenie dostępności informacji o rynkach pracy dla pracowników migracyjnych i w tym kontekście na cele i znaczenie projektu ECMIN, jako głównego narzędzia koordynacji prac Federacji w tym obszarze.

Zbigniew Janowski we wprowadzeniu podkreślił, że: „(...) Nasz Związek jest od lat zaangażowany w wiele projektów poświęconych migracjom w budownictwie i prawom pracowników delegowanych. Jesteśmy bardzo zadowoleni, że EFBWW postanowiło zorganizować tę konferencję w Polsce, właśnie tutaj, w Lublinie. Jest kilka powodów takiej decyzji. Polska należy do krajów delegujących największą liczbę pracowników w budownictwie, ale także do

Spotkanie z pracownikami z Ukrainy

pracy. Trwa wojna po agresji Rosji na Ukrainę. Znajdujemy się w Lublinie, siedzibie

serdecznie dziękuję im za udział w naszej konferencji, choć zapewne nie jest to dla nich łatwe (...)”.

W części otwierającej konferencję wystąpili również: konsul generalny Ukrainy Artem Walach, wiceprezydent Lublina Artur Szymczyk, zastępca dyrektora Departamentu Architektury Budownictwa i Geodezji MRiT Bartłomiej Baran oraz okręgowy inspektor pracy w Lublinie Małgorzata Wojda.

Jordi Curell, dyrektor Wydziału ds. Mobilności Pracy, Dyrekcji Generalnej KE ds. Zatrudnienia przekazał uczestnikom Konferencji życzenia owocnych obrad za pomocą połączenia video. Podkreślił także wysoką ocenę realizacji projektu ECMIN przez Komisję Europejską.

Istotnym punktem programu Konferencji był panel solidarności z Ukrainą, w którym wzięli udział przedstawiciele EFBWW (Tom Deleu), BWI (Ana Andeeva)

Manifestacja solidarności z Ukrainą

Ukrainy w Chełmie.

Konferencję otworzyli Johan Lindholm, przewodniczący Europejskiej Federacji

Johan Lindholm podkreślił wagę problemu migracji i delegowania pracowników w sektorze budownictwa dla EFBWW w kontekście częstego naruszania ich interesów

Zastępca prezydenta Lublina Artur Szymczyk

Organizatorzy i goście Konferencji

krajów przyjmujących największą liczbę pracowników delegowanych z krajów trzecich w budownictwie. (...) Od 24 lutego znajdujemy się jednocześnie w innej rzeczywistości w obszarze polityki, gospodarki i rynku

województwa, które graniczy bezpośrednio z Ukrainą. Ma to wielki i wielowymiarowy wpływ na sytuację tego regionu. Ale także na to, że jest to właściwe miejsce na spotkanie z naszymi ukraińskimi kolegami. Bardzo

Realizacja projektu ECMIN w Lublinie w trudnych warunkach i wojnie w Ukrainie

i Profbud (Lesya Husak) oraz konsul honorowy Ukrainy w Chełmie Stanisław Adamiak. W ramach panelu, mającego charakter solidarnościowy odbyła się również dyskusja na temat wpływu wojny na gospodarkę i migrację w sektorze budowlanym. Z uczestnikami Konferencji połączył się także Wasyl Andrejew - prezes ukraińskiego Związku Zawodowego PROFBUD, który z przyczyn niezależnych nie mógł bezpośrednio wziąć udziału w spotkaniu.

W ramach części Konferencji oceniającej stan realizacji projektu ECMIN, prowadzonej przez Paulę Cravina de Sousa, podsumowano dotychczasowe działania dotyczące bazy danych i strony internetowej projektu, dystrybucję kart ECMIN i omówiono potrzebę wdrożenia dodatkowych wersji językowych. Odbyła się krótka prezentacja planów i celów komunikacyjnych. Zaprezentowano filmy wideo poświęcone tematyce delegowania. EFBWW zamierza rozwijać projekt ECMIN i zwróciło się do Komisji Europejskiej o jego dalsze finansowanie.

W panelu poświęconym delegowaniu i migracjom w UE, a także wyzwaniom i rozwiązaniom związanym z migracjami pracowników z krajów trzecich udział wzięli: Anna Andreeva, reprezentująca Międzynarodową Organizację Budowlanych i Drzewiarzy BWI, Ramona Veleanu, wiceprzewodnicząca FGS Familia (Rumunia), Maria Angeles Romero, reprezentująca związek i biuro CC.OO del Habitat (Hiszpania) oraz Dariusz Górski - dyrektor Departamentu Legalności

Zatrudnienia w Głównym Inspektoracie Pracy, który przedstawił obszerną, interesującą prezentację stanu delegowania pracowników do Polski i z Polski oraz działań PIP dotyczących nadzoru nad warunkami pracy pracowników delegowanych.

W dyskusji wypowiedzieli się przedstawiciele europejskich związków zawodowych.

Przebieg pierwszego dnia konferencji podsumowali Zbigniew Janowski i Ton Deleu, sekretarz generalny EFBWW.

W godzinach wieczornych uczestnicy Konferencji mieli okazję do zwiedzenia starówki Lublina z nietypowymi przewodnikami. Obydwaj przewodnicy (Anglik i

Zbigniew Janowski przewodniczący ZZ „Budowlani” otwiera konferencję

Holender) mieszkają w Lublinie od lat i są pasjonatami jego historii i zabytków. Dzień zakończyła uroczysta kolacja na lubelskiej starówce.

W drugim dniu spotkania uczestnicy odwiedzili budowę Dworca Metropolitarne-go w Lublinie. To „sztandarowa” inwestycja miejska, realizowana przez BUDIMEX S.A. i jego licznych podwykonawców. Po spotkaniu z kierownictwem budowy i odwiedzeniu placu budowy zorganizowano także bezpośrednie spotkanie z pracownikami migracyjnymi z Ukrainy. Rozmowa dotyczyła warunków pracy na polskich budowach, problemów, z którymi mierzą się pracownicy migrujący i

obecnej sytuacji po agresji Rosji na Ukrainie.

Uczestnicy konferencji wysoko ocenili jej poziom merytoryczny i bardzo dobrą organizację, także dzięki bezpośredniemu zaangażowaniu przewodniczącego Okręgu Lubelskiego ZZ „Budowlani” Leszka Dziuby i Okręgowego Inspektoratu Pracy w Lublinie, w tym szczególnie inspektora pracy Wojciecha Dziedzica.

Wyrazy uznania należą się także kierownictwu i pracownikom Hotelu MERCURE Lublin za bardzo profesjonalną obsługę Konferencji i pomoc wykraczającą poza zwyczajowy zakres usług.

(red)

Johan Lindholm i Tom Deleu na budowie Dworca Metropolitarne-go w Lublinie

Tadeusz Rysnik (NSZZS), Zbigniew Janowski i Jakub Kus (ZZ „Budowlani”)

Wystąpienie konsula Ukrainy Artema Walacha

Wyniki i perspektywy

Dobre dane z I kwartału

Warto przeglądać opracowania statystyczne. GUS zaprezentował w czerwcu opracowanie sygnałne dotyczące wyników budownictwa i perspektyw jego rozwoju w najbliższym czasie. Zamieszczamy obszernie fragmenty tego opracowania. Pierwszy kwartał tego roku zamknął się nieźle. Gorzej wyglądają perspektywy budownictwa w kolejnym roku – na podstawie wydanych pozwoleń. Spada zdecydowanie liczba pozwoleń na budowę mieszkań. Na uwagę zasługuje fakt, że najbardziej dynamicznie rozwijają się budownictwo magazynowe – i jest to trwała tendencja.

Budownictwo w 1 kwartale 2022 r.

Efekty rzeczowe budownictwa mieszkaniowego

W pierwszych trzech miesiącach 2022 r. oddano do użytkowania 54,8 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 5,4 mln m² oraz liczbie izb równej 223,1 tys. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrosty: liczby mieszkań – o 1,8 tys. (3,3%), powierzchni użytkowej mieszkań – o 294,6 tys. m² (5,8%) oraz liczby izb – o 11,8 tys. (5,6%).

Przeciętna powierzchnia użytkowa nowo oddanego mieszkania wyniosła 97,8 m² (w 1 kwartale 2021 r. – 95,5 m²). Średnia powierzchnia mieszkania w budynkach jednorodzinnych ukształtowała się na poziomie 134,5 m², natomiast w budynkach wielorodzinnych – 52,7 m². Mieszkania indywidualne miały przeciętnie 142,9 m² powierzchni, mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 63,4 m², natomiast

(1,9) pomorskim (1,8), małopolskim i mazowieckim (po 1,7); najmniejsze w: opolskim (0,7), świętokrzyskim (0,9), śląskim i lubelskim (po 1,0).

W omawianym okresie deweloperzy wybudowali 54,3% wszystkich nowo oddanych mieszkań, a inwestorzy indywidualni – 43,6%. W porównaniu z poprzednim rokiem udział mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem spadł o 3,2 p. proc. Wzrósł natomiast odsetek mieszkań wybudowanych przez inwestorów indywidualnych (o 3,2 p. proc.).

Przewaga inwestorów indywidualnych zaznaczyła się w największym stopniu w strukturze budownictwa mieszkaniowego województw: podkarpackiego świętokrzyskiego i lubelskiego, dla których udziały tej formy budownictwa kształtowały się na poziomie odpowiednio: 70,4%, 65,5% i 63,8%. Z kolei w województwach: zachodniopomorskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim odnotowano największe odsetki budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem – odpowiednio: 74,0%, 65,1% i 61,0%.

Wodociąg z sieci posiadało 91,6%, a kanalizację z odprowadzeniem do sieci 75,7% mieszkań oddanych do użytkowania (pozostałe lokale mieszkalne były podłączone do lokalnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej). W gaz z sieci wyposażonych było 41,1% mieszkań, natomiast w ciepłą wodę dostarczaną z elektrociepłowni,

mieszkania liczone łącznie w pozostałych formach budownictwa (tj. spółdzielczym, komunalnym, społecznym czynszowym oraz zakładowym) – 51,8 m².

Porównanie danych dla poszczególnych województw w ujęciu bezwzględny wskazuje, że najczęściej nowych mieszkań wybudowano w: mazowieckim (16,8% wartości krajowej), wielkopolskim (12,2%) i małopolskim (10,8%). Wskaźnik nasilenia budownictwa mieszkaniowego, wyrażony liczbą mieszkań oddanych do użytkowania w przeliczeniu na 1 tys. ludności, wyniósł dla Polski 1,4. Największe wartości odnotowano w województwach: wielkopolskim

Mieszkania oddane do użytkowania w 1 kwartale 2022 r. według form budownictwa

Formy budownictwa a - w liczbach bezwzględnych b - 1 kw. 2021 = 100	Mieszkania	Izby		Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²		
		ogółem	przeciętnie na 1 mieszkanie	ogółem	przeciętna 1 mieszkania	
OGÓŁEM	a	54 842	223 135	4,1	5 364 207	97,8
	b	103,3	105,6	102,5	105,8	102,4
Indywidualne	a	23 904	130 638	5,5	3 416 786	142,9
	b	111,5	111,3	100,0	111,2	99,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	a	29 765	89 342	3,0	1 886 718	63,4
	b	97,5	98,0	100,0	97,1	99,7
w tym na wynajem	a	300	.	.	14 837	49,5
	b	148,5	.	.	127,2	85,6
Spółdzielcze	a	568	1 598	2,8	32 662	57,5
	b	109,0	106,7	96,6	115,1	105,5
Komunalne	a	145	350	2,4	6 624	45,7
	b	28,9	31,7	109,1	29,8	103,2
Społeczne czynszowe	a	430	1 117	2,6	19 378	45,1
	b	500,0	386,5	76,5	401,5	80,4
Zakładowe	a	30	90	3,0	2 039	68,0
	b	3 000,0	1 800,0	60,0	1 425,9	47,6

W budownictwa w Polsce. I, gorzej z perspektywami...

ciepłowni lub kotłowni osiedlowej – 29,9%. Do centralnej sieci grzewczej podłączonych było 30,1% mieszkań, a pozostałe posiadały indywidualne centralne ogrzewanie (z tego 44,2% wyposażonych było w kotły/piece na paliwo gazowe, 15,7% w kotły/piece na paliwo stałe, a 10,0% w pozostałe rodzaje ogrzewania).

W 1 kwartale 2022 r. oddano do użytkowania 28,2 tys. nowych budynków mieszkalnych, tj. o 7,7% więcej w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Łączna ich kubatura wyniosła 26,6 mln m³ – 6,2% więcej r/r. Budynki jednorodzinne stanowiły 97,7% wszystkich budynków przekazanych do eksploatacji. W pozostałych budynkach – wielorodzinnych (2,3%) – ulokowanych zostało 44,8% mieszkań oddanych do użytkowania we wszystkich nowych budynkach mieszkalnych.

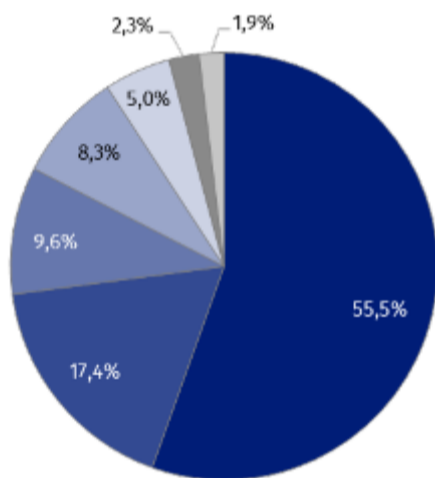
W budownictwie mieszkaniowym dominowała tradycyjna udoskonalona technologia wznoszenia, którą zastosowano przy budowie 98,6% nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania.

Biorąc pod uwagę liczbę kondygnacji, najczęściej wybudowano budynków dwukondygnacyjnych (65,3%) i jednokondygnacyjnych (30,5%), w których znalazło się odpowiednio 38,5% i 16,3% ogółu przekazanych do użytku mieszkań. Z kolei w budynkach o trzech i więcej kondygnacjach (4,2% nowych budynków) usytuowanych zostało 45,2% mieszkań.

Przeciętny czas trwania budowy nowego

W 1 kwartale 2022 r. rozpoczęto budowę 53,3 tys. mieszkań, tj. o 10,4 tys. mieszkań (16,3%) mniej niż rok wcześniej. Mieszkania realizowane w budownictwie indywidualnym stanowiły 39,1% ogółu, zaś mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 59,4%. Pozostałe mieszkania zanotowano w spółdzielczej, komunalnej, społecznej czynszowej i zakładowej formie budownictwa.

Struktura powierzchni użytkowej budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania w 1 kwartale 2022 r.

budynki przemysłowe i magazynowe (PKOB 125)
pozostałe budynki niemieszkalne (PKOB 127)
budynki handlowo-usługowe (PKOB 123)
budynki biurowe (PKOB 122)
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej (PKOB 126)
budynki transportu i łączności (PKOB 124)
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego (PKOB 121)

W omawianym okresie wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym budowy 78,0 tys. mieszkań, tj. o 6,8 tys. mieszkań (8,0%) mniej niż przed rokiem. W nowych budynkach mieszkalnych realizowane będzie

spółdzielczej, komunalnej, społecznej czynszowej i zakładowej formie budownictwa.

Efekty rzeczowe budownictwa budynków niemieszkalnych

W 1 kwartale 2022 r. przekazano do eksploatacji 5,7 tys. nowych budynków niemieszkalnych oraz rozbudowano 606 (odpowiednio o 4,2% i 6,3% mniej niż w roku poprzednim). Łączna powierzchnia użytkowa nowych i rozbudowanych budynków niemieszkalnych wyniosła 4,3 mln m², o 11,9% więcej niż w analogicznym okresie 2021 r. Pod względem powierzchni przekazanej do eksploatacji przeważały budynki przemysłowe i magazynowe (55,5%). Znaczące udziały miały także pozostałe budynki niemieszkalne (17,4%) oraz budynki handlowo-usługowe (9,6%). Wzrost oddanej do użytkowania powierzchni odnotowano tylko dla budynków przemysłowych i

magazynowych (o 46,7%).

Największą powierzchnię użytkową budynków niemieszkalnych w omawianym okresie oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim (695,1 tys. m²), wielkopolskim (688,1 tys. m²) i łódzkim (487,1 tys. m²), najmniejszą zaś w opolskim (65,9 tys. m²), warmińsko-mazurskim (88,6 tys. m²) i świętokrzyskim (110,9 tys. m²). W stosunku do roku poprzedniego, największy

W 1 kwartale 2022 r. wybudowano 229 nowych budynków przemysłowych (spadek o 6,1% w porównaniu z analogicznym okresem roku 2021). Ich łączna powierzchnia użytkowa wyniosła 871,5 tys. m² i była większa o 72,1% niż rok wcześniej.

W 1 kwartale 2022 r. wybudowano 1718 nowych budynków gospodarstw rolnych – o 2,1% mniej niż rok wcześniej. Łączna powierzchnia użytkowa tego typu budynków wyniosła 689,5 tys. m² (spadek o 10,0% r/r).

Budynki magazynowe

W analizowanym okresie przekazano do użytkowania 650 nowych budynków magazynowych (o 12,3% więcej niż przed rokiem). Łączna powierzchnia użytkowa tego rodzaju budynków wzrosła względem poprzedniego roku o 35,1% i wyniosła 1,5 mln m², osiągając największą wartość w województwach: wielkopolskim (21,4% udziału w kraju), mazowieckim (19,7%) i dolnośląskim (14,0%). Najmniejszą powierzchnię odnotowano w: świętokrzyskim (0,6%), warmińsko-mazurskim (0,7%) oraz podlaskim (1,1%).

Pozwolenia na budowę nowych budynków niemieszkalnych

W 1 kwartale 2022 r. wydano pozwolenia na budowę 7,2 tys. nowych budynków niemieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 4,3 mln m². W przypadku ponad połowy nowych budynków niemieszkalnych (55,9%) pozwolenie wydano na podstawie MPZP. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego odnotowano spadki liczby oraz powierzchni planowanych budynków (odpowiednio o 1,8% i 4,7%). Zwiększenie powierzchni użytkowej nowych budynków niemieszkalnych, na budowę których wydano pozwolenia, odnotowano w przypadku ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynków kultury fizycznej (o 33,0%), pozostałych budynków niemieszkalnych (o 14,0%), hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego (o 8,3%) oraz budynków transportu i łączności (o 2,2%). Spadki dotyczyły budynków biurowych (o 43,4%), budynków handlowo-usługowych (o 13,0%) oraz budynków przemysłowych i magazynowych (o 8,5%).

W omawianym okresie oddano do eksploatacji 606 nowych budynków handlowo-usługowych, (spadek o 10,1% r/r). W omawianym okresie oddano do eksploatacji 606 nowych budynków handlowo-usługowych, (spadek o 10,1% r/r). Łączna powierzchnia użytkowa budynków tego typu wyniosła 409,3 tys. m², co oznaczało spadek o 18,9% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Źródło danych GUS

Informacja sygnałna z 10.06.2022 r.

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Lublinie

Dostęp:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/przemysl-budownictwo-srodki-trwale/budownictwo/budownictwo-w-1-kwartale-2022-roku,13,14.html>

budynku mieszkalnego oddanego do użytkowania (liczony od daty jej rozpoczęcia do terminu oddania budynku do użytkowania) w 1 kwartale 2022 r. zwiększył się o 1,2 miesiąca w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 42,5 miesiąca. Budynki wielorodzinne przekazane do eksploatacji w analizowanym okresie wznoszono w czasie prawie 2 krotnie krótszym niż jednorodzinne.

Mieszkania, których budowę rozpoczęto oraz mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym

98,4% mieszkań, pozostałe powstaną w nowych budynkach niemieszkalnych, zbiorowego zamieszkania oraz w rozbudowywanych i przebudowywanych budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dla prawie 63,4% nowych budynków mieszkalnych podstawą wydania pozwolenia na budowę był miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP).

Średnia prognozowana powierzchnia mieszkania przyjęła wartość 89,7 m², co oznaczało wzrost o 0,3 m² w stosunku do 1 kwartału 2021 r. W nowych budynkach

Z WYDARZEŃ W ŚWIATOWYM RUCHU P

Austria

Austriacki związek zawodowy budowlanych i drzewiarzy GBH ostrzega przed skutkami wzrostu cen w budownictwie. Od wybuchu wojny w Ukrainie spodziewano się załamania koniunktury w całej Europie. Powodem są zawodne łańcuchy dostaw i niepewne dostawy energii. Te ekonomiczne efekty osłabienia mają również wpływ na ceny w branży.

GBH zwraca uwagę na fakt, iż wynegocjowane wcześniej ceny nie utrzymują się długo. Związek podkreśla, że branża budowlana chce, aby ich miejsce zajęły wyższe, zmienne ceny, co z kolei spowoduje dalszy wzrost inflacji. Dodaje, że ma to również wpływ na układy zbiorowe w kraju. GBH tradycyjnie zamyka negocjacje na wiosnę i jest w stanie zamortyzować wzrost cen. Inne ważne sektory będą miały swoje negocjacje płacowe jesienią 2022 r., a układy zbiorowe muszą uwzględnić zmiany cen. Ponadto Austriacka Federacja Związków Zawodowych ÖGB rozpoczęła szeroko zakrojoną kampanię mającą na celu osłabienie skutków nadciągającej recesji.

Niemcy/Katar

Jak informuje Międzynarodowa Organizacja Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (BWI), niedawne wysłuchanie publiczne, zorganizowane przez Komisję Sportu niemieckiego parlamentu federalnego, po raz kolejny zwróciło uwagę na trudną sytuację w zakresie praw człowieka w Katarze, który jest gospodarzem tegorocznych Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej.

Sabine Poschmann, rzeczniczka parlamentu ds. sportu, powiedziała, że chociaż zdaje sobie sprawę, że w ostatnich latach nastąpiła poprawa ochrony praw pracowniczych w Katarze, to należy nadrobić pewne zaległości.

„Reformy można postrzegać jako duże osiągnięcia, zwłaszcza w porównaniu z regionem. Jednak nadal istnieją poważne wyzwania dla procesu reform. Wzywamy rząd Kataru do rozwiązania tego problemu poprzez zapewnienie jednoznacznej zgodności z nowo wprowadzonymi regulacjami prawnymi” – powiedziała Poschmann.

Poschmann, która jest posłem do niemieckiego parlamentu od 2013 r., postrzega ciągle zaangażowanie rządu Kataru we współpracę z organizacjami, którym zależy na godnych warunkach pracy pracowników budowlanych nawet po mundialu jako „pozytywny sygnał”. Reprezentując Bundestag, poparła utworzenie Centrum Pracowników Migrujących w Katarze.

Niemiecka parlamentarzystka wezwała również do reformy procesu wyboru miejsc gdzie będą rozgrywane ważne wydarzenia sportowe. Wyjaśniła, że przydział i organizacja ważnych międzynarodowych wydarzeń sportowych powinna być ściśle zgodna z wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu, praw człowieka i zrównoważonego rozwoju.

„Zaangażowanie Kataru we współpracę z międzyna-

rodowymi związkami zawodowymi, takimi jak Building and Woodworkers' International (BWI), poza Mistrzostwami Świata jest pozytywnym sygnałem. Wyzwaniem jest dążenie do większej liczby reform rynku pracy, które będą kontynuowane po mistrzostwach świata. W tym kontekście popieramy apel o utworzenie centrum dla pracowników migrujących w Katarze” – powiedziała Poschmann.

Oprócz poprawy praw pracowniczych Poschmann oczekuje również, że rząd Kataru wdroży reformy chroniące prawa pracownic i społeczności LGBT. Powiedziała, że Katar musi zapewnić ludziom, bez względu na płeć, możliwość bezpiecznego poruszania się podczas mistrzostw świata.

Wiceprezes BWI Dietmar Schaefer został zaproszony na wysłuchanie w komisji sejmowej jako ekspert ds. zasobów. Pochwalił Poschmann i silne poparcie Bundestagu dla utworzenia centrum dla pracowników migrujących w Katarze. „Poparcie niemieckiego parlamentu dla tej sprawy jest bardzo mile widziane przez BWI i jego organizacje stowarzyszone. To z pewnością wzmocni naszą kampanię i przybliży nas do celu” – powiedział.

Niemcy

Zdaniem niemieckiego związku zawodowego IG BAU największymi problemami firm budowlanych nie są obecnie rosnące ceny materiałów czy koszty energii, ponieważ są one przerzucane na klientów. Według członka zarządu krajowego IG BAU, Carstena Burckhardta „przez lata firmy z branży budowlanej zaniedbywały dochody swoich pracowników. Nie zadawały sobie trudu, aby zapewnić przestrzeganie układów zbiorowych. Wielu opuściło związki pracodawców. Następnie firmy prowadziły konkurencję dumpingową kosztem pracowników”.

„W prawie wszystkich firmach z branży budowlanej panuje „próżnia pracy”. Pracownicy budowlani są rozpaczliwie potrzebni”. Zgodnie z obserwacjami związku zawodowego szczególnie firmy z branży budowlanej borykają się z emigracją wykwalifikowanych pracowników.

W tej sytuacji zachowanie pracodawców przypomina „odyseję kamikadze”. Wiosną firmy ogłosiły, że branżowe płace minimalne, które wcześniej obowiązywały w budownictwie, stały się przestarzałe i doprowadziły do upadku bezstronnego arbitrażu. „Pracownicy budowlani mogą być teraz prawnie zwolnieni z ustawowej płacy minimalnej wynoszącej obecnie 9,82 euro za godzinę. Pracownicy delegowani z zagranicy są w szczególności narażeni na ryzyko powrotu do domu z absolutną płacą minimalną”.

Katar

Doha – Federacja ponad 20 filipińskich organizacji społecznych w Katarze po raz kolejny udowodniła, że obywatelska jedność, określana przez Filipinczyków jako „bayanihan”, jest żywa. Organizacje członkowskie uczestniczyły w programie pomocy dla

migrujących filipińskich pracowników, którzy znaleźli schronienie w Philippine Overseas Labour Office (POLO). Program pomocy miał na celu dystrybucję artykułów spożywczych, żywności i artykułów higieny osobistej.

„Prowadzimy ten program pomocy nie tylko w schronisku prowadzonym przez POLO, ale także w wielu miejscach pracy i społecznościach filipińskich, aby pomóc pracownikom, których wynagrodzenia są opóźnione lub tym, którzy stracili pracę” – powiedział Jerry Ronquillo – prezydent Bayanihan Katar.

W programie pomocowym uczestniczyło czternaście organizacji i podmiotów. Jerry Ronquillo podziękował wszystkim uczestniczącym organizacjom pod patronatem Bayanihan Qatar za ich niekończące się wsparcie i współpracę w różnych programach federacji.

Caesar Ternida – założyciel i doradca filipińskiego Sepak Takraw (FESTA) Katar – organizacji członkowskiej Bayanihan Qatar powiedział: „gdy słyszymy o innych Filipinczykach w potrzebie i borykających się z problemami związanymi z ich pracą, wierzymy, że wyciągnięcie do nich pomocnej dłoni i zobaczenie, jak znów się uśmiechają, jest naprawdę satysfakcjonujące i wypełnia poczucie odpowiedzialności. Nasza organizacja prowadziła w przeszłości podobne programy pomocowe przynoszące korzyści potrzebującym migrującym pracownikom filipińskim i będziemy kontynuować to przedsięwzięcie i współpracować z innymi organizacjami w wypełnianiu tego zobowiązania”. Ternida wyraził również swoją wdzięczność w imieniu kierownictwa i członków FESTA Katar dla federacji Bayanihan Qatar za konsekwentne umożliwienie im współpracy w kontaktach z poszkodowanymi Filipinczykami w tym kraju.

„Bayanihan”, czyli obywatelska jedność i współpraca jest jedną z cnot Filipinczyków praktykowanych od czasów starożytnych, powszechnie demonstrowaną przez ludzi pomagających sąsiadom w przeniesieniu chaty lub w znalezieniu schronienia.

BWI

XV Spotkanie Regionalnego Komitetu Kobiet BWI dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów (RWC-LAC) przedstawiło zakres i osiągnięcia światowego związku w regionie w zakresie polityki płci, szkoleń, organizacji, rzecznictwa i udziału pracownic w związkach zawodowych od 2018 do 2022.

Prezes RWC-LAC Fabiana Santos wyszczególniła w swoim raporcie łącznie 11 696 pracownic bezpośrednio przeszkolonych przez BWI w latach 2018-2021 oraz 27 802 pracownic przeszkolonych przez związki w tym samym okresie.

„Aktywny udział kobiet w Międzynarodowej Kampanii Miesiąca Kobiet, Globalnej Kampanii „16 Dni Aktywności”, Globalnym Programie Szkoleń Przywódczych dla Kobiet, programie BWI Kobiety w Związkach, szkoleniu w zakresie aktywizmu cyfrowego i staraniach o ratyfikację Konwencji MOP nr 190 przez kraje Ameryki Łacińskiej i

Karaibów były kluczowymi działaniami na rzecz kobiet w LAC”, powiedziała Santos, która również pochodzi z FENTICOMM-Republiki Dominikany.

„Jest to wynik intensywnej i ciężkiej pracy na poziomie globalnym, skupionej na większej liczbie ratyfikacji Konwencji MOP, a także zwiększonego udziału kobiet w branżach BWI na poziomie krajowym, regionalnym i globalnym” – powiedziała Marta Pujadas z UOCRA-Argentyna, członek tytularny RWC-LAC.

Region Ameryki Łacińskiej i Karaibów ma imponujący wskaźnik ratyfikacji konwencji MOP nr 190, z Argentyną, Ekwadorem, Meksykiem, Peru, Urugwajem i Antiguą na czele krajów w regionie, które ratyfikowały ten instrument.

BWI współpracowało również z oddziałami jamajskimi w 2020 roku w przygotowaniu ewaluacyjnych dokumentów badawczych do ratyfikacji konwencji.

„Propozycje kobiet latynoamerykańskich do Globalnego Planu Strategicznego BWI, które zostaną zaprezentowane na V Światowym Kongresie BWI w Madrycie w 2022 roku, są niezbędne dla ciągłości integracji kobiet w branżach BWI”, powiedział Nilton Freitas, regionalny przedstawiciel BWI w LAC.

W spotkaniu wzięły również udział Aline Chaves Ferle z SITRACOM Dourados-Brazil, Gumercinda Angeles z SUTFACAP-Peru oraz Lucille Alberto z SEBI-Curacao.

Turcja

Związek Urzędników Służby Cywilnej Sektorów Rolnictwa, Leśnictwa, Hodowli i Ochrony Środowiska (TARIM ORMAN-İS) zakończył niedawno szkolenia BHP dla leśniczych i pracowników leśnych. Uczestniczyło w nich łącznie 280 pracowników leśnych, w tym 78 młodych pracowników w wieku poniżej 35 lat. Związek przeprowadził trzy szkolenia plenerowe BHP od czerwca do lipca br.

Szkolenia, których przewodnim tematem było hasło „BHP jako prawo podstawowe”, zwiększyły świadomość zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa w sektorze leśnym oraz środków łagodzących, które należy zastosować w przypadku wystąpienia zagrożeń wywołanych przez COVID-19. Uczestnicy otrzymali środki ochrony osobistej (PPE), takie jak kaski i kamizelki.

Liderzy związkowi, którzy wzięli udział w szkoleniach, wysłuchali żądań pracowników, takich jak godna praca, bezpieczne i zdrowe warunki pracy oraz świadczenia socjalne.

Pracownicy wykorzystali szkolenia do omówienia swoich aktualnych warunków życia i pracy. Powiedzieli, że Dyrekcja Generalna ds. Leśnictwa w Turcji nigdy nie została pociągnięta do odpowiedzialności za wypadki w miejscu pracy, a nawet porzuciła ofiary i ich rodziny w godzinie wielkiej potrzeby.

Pracownicy skarżyli się również, że muszą pracować w nadmiarowym czasie, aby zarobić na życie. Powiedzieli, że naraża ich to na większe ryzyko zdrowotne. Według związku, tylko w pierwszej połowie 2022 r. życie straciło już ponad 300 pracowników leśnych.

PRACOWNICZYM

Szkolenia BHP napotkały pewne trudności, gdy kierownicy Generalnej Dyrekcji Leśnictwa próbowali zablokować trzecie i ostatnie szkolenie w mieście Artvin. Mimo uzyskania wszystkich niezbędnych pozwoleń na ostatnie szkolenie, związek zmuszony był szukać innego miejsca szkolenia. Nie udało mu się uzyskać zgody prasy ogólnokrajowej, która na bieżąco relacjonowała tę sprawę.

Na szczęście robotników nie dało się łatwo zastraszyć. 128 pracowników wzięło udział w ostatnim szkoleniu, w silnej demonstracji przeciwko szykanowaniu i zastraszaniu przez kierownictwo. Świadkiem tego była Dyrekcja Generalna BHP Ministerstwa Pracy, która uczestniczyła w szkoleniu i była pod wrażeniem prężności związku w walce o prawa pracownicze.

Tymczasem prezes TARIM ORMAN-IS, Sukru Durmus, obiecał kontynuować działania związku, których celem jest podnoszenie świadomości na temat zagrożeń powodowanych rosnącym zapotrzebowaniem międzynarodowych firm na surowce do drewna i mebli. Oskarżył Generalną Dyrekcję Leśnictwa o sprzedaż wspomnianym firmom materiałów leśnych z obszarów dotkniętych pożarami znacznie poniżej ich rzeczywistej wartości rynkowej. Zamiast wszcząć formalne dochodzenie w tej sprawie, Dyrekcja Generalna wezwała do „dochodzenia dyscyplinarnego” przeciwko Durmusowi.

Turecki sektor leśny ma najwyższy wskaźnik wypadków śmiertelnych, gdzie co roku umiera średnio 600 pracowników.

Meksyk

W dniu 6 lipca 2022 r. Meksyk, reprezentowany przez podsekretarza do spraw wielostronnych i praw człowieka Martę Delgado Peralte, złożył dokument ratyfikacyjny Konwencji nr 190 Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) w sprawie przemocy i nękania w miejscu pracy, wraz z Zaleceniem 206.

Meksyk dołącza do innych krajów regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów (LAC), które ratyfikowały konwencję, a mianowicie: Urugwaju (2020), Argentyny (2021), Ekwadoru (2021), Salwadoru (2022) i Peru (2022).

Według Międzynarodowej Konfederacji Pracowników (CIT) stowarzyszonej z BWI, 22,6 procent meksykańskich pracowników przynależało do bycia ofiarami różnych form przemocy w miejscu pracy. Wśród nich 19,3 proc. było ofiarami molestowania.

„W CIT podjęliśmy ważne wysiłki, aby ujawnić te akty przemocy. Podjęliśmy również kroki, aby zapobiec normalizacji nękania” – powiedział prezes CIT Napoleon Gómez Urrutia.

Gómez Urrutia, który jest również zasiadającym senatorem Kongresu Generalnego Meksykańskich Stanów Zjednoczonych, odegrał strategiczną rolę w ratyfikacji konwencji. Pełniąc funkcję senatora, nie tylko promował znaczenie tego porozumienia na poziomie legislacyjnym, ale także głosował za jego ratyfikacją 15 marca 2022 r.

„Jako prezes CIT mówię to głośno i wyraźnie: każdy pracownik, niezależnie od płci, ma prawo czuć się

bezpiecznie i cieszyć bezpieczną przestrzenią wolną od dyskryminacji i nękania” – powiedział Gómez Urrutia.

WUF 11

Kwestie i obawy związkowe i pracownicze znalazły się na szczycie listy dyskusji podczas 11. Sesji Światowego Forum Miejskiego (WUF).

Tegoroczna globalna konferencja na temat zrównoważonej urbanizacji, która odbyła się w Katowicach, w Polsce, obejmowała tygodniową debatę różnych sektorów i interesariuszy, która zakończyła się okrągłym stołem związków zawodowych i pracowników.

Reprezentujący BWI, Międzynarodową Federację Pracowników Transportu (ITF) i Public Services International (PSI) związkowcy wypowiadali się na tematy związane z warunkami pracy w usługach publicznych, opiece, transporcie i budownictwie. Omówili również różne procesy, polityki demokratyczne i partycypacyjne, które mogą pomóc pracownikom w uzyskaniu bardziej sprawiedliwych warunków pracy oraz ich rolę w budowaniu zrównoważonych miast.

Okrągły stół przedstawiał również przykłady złej urbanizacji, które według prelegentów mają miejsce, gdy polityka jest narzucana przez zewnętrzne i partycularne interesy, czy to przez globalne korporacje, czy też przez nieodpowiedzialne władze. Związkowcy twierdzą, że miasta, jakich chcą pracownicy, muszą opierać się na zasadach rozwoju lokalnego sprzyjającego aktywizacji społecznej, równego dostępu do lokalnych usług publicznych, wysokiej jakości, polityki, która generuje godną pracę i integrację społeczno-gospodarczą oraz partycypacyjnego planowania urbanistycznego zakorzenionego w żywych doświadczeniach tych, którzy ożywiają miasta.

Linnea Wikström, globalny koordynator BWI ds. budownictwa, powiedziała, że „konieczna jest radykalna transformacja sektora budowlanego, aby zapewnić sprawiedliwe przejście na zieloną i sprawiedliwą gospodarkę, która zapewni nowe miejsca pracy i możliwości dla najbardziej dotkniętych”.

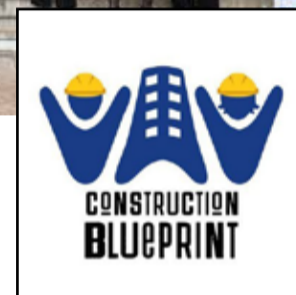
Ze swojej strony Reaz Chuttoo, z powiązanego z BWI Mauritius Construction Union (CMWEU), podniósł kwestię rosnącej liczby pracowników migrujących, którzy umierają na budowach z powodu złych warunków pracy i zakwaterowania. Następnie Shinichi Akiyama z Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) powiedział, że „powszechny dostęp do ochrony socjalnej jest kluczowym obszarem w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju”.

Okrągły stół zakończył się stwierdzeniem, że pracownicy i przedstawiciele związków zawodowych aktywnie kształtują postępowy rozwój miast. „Pracownicy budują miasta, obsługują lokalną administrację publiczną, świadczą istotne usługi publiczne mieszkańcom oraz ożywiają społeczność i lokalną gospodarkę”.

Tegoroczny WUF był współorganizowany przez ONZ-Habitat, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Urząd Miasta Katowice.

Zebrał: Tomasz Nagórka

Międzynarodowe spotkanie projektu Construction Blueprint w Paryżu

W siedzibie francuskiej Konfederacji Budownictwa w Paryżu odbyło się seminarium projektu Construction Blueprint, którego partnerem jest Związek Zawodowy „Budowlani”. W spotkaniu wziął udział Jakub Kus, wiceprzewodniczący Związku i koordynator prac po stronie polskiej.

Spotkanie hybrydowe było drugą okazją od początku pandemii Covid-19 dla 24 partnerów projektu, aby spotkać się fizycznie i omówić najnowsze postępy w projekcie, który nadal realizuje główny cel, jakim jest identyfikacja najpilniejszych potrzeb w zakresie umie-

jętności sektorowych w budownictwie oraz definiowanie strategii i ofert szkoleniowych dostosowanych do potrzeb firm i pracowników. Podczas dwudniowego spotkania konsorcjum szczegółowo omówiło aktualny stan i kolejne etapy projektu:

- aktualizacja platformy e-learningowej gromadzącej ogólnodostępne kursy poświęcone efektywności energetycznej, cyfryzacji i gospodarce o obiegu zamkniętym;
- utworzenie „Obserwatorium Umiejętności” mają-

cego na celu przewidywanie zapotrzebowania na umiejętności w sektorze budowlanym na poziomie europejskim;

- analiza zidentyfikowanych nowych zawodów i profili zawodowych w sektorze budowlanym;
- przygotowanie końcowej międzynarodowej kampanii informacyjnej skupiającej się na promocji atrakcyjności branży budowlanej (zwłaszcza wobec młodzieży i kobiet);
- ułatwienie mobilności praktykantów i specjalistów budowlanych w Europie.

Pierwszego dnia EBC, FIEC i EFBWW przedstawiły najnowsze informacje na temat organizacji różnych krajowych wydarzeń wspierających, działalności NAG (Krajowych Grup Doradczych) oraz rozwoju Sojuszu Umiejętności Sektorowych dla Budownictwa, forum, na którym interesariusze z przemysłu i edukacji mogą wchodzić w interakcje, omawiać obecną i przyszłą sytuację umiejętności w sektorze budowlanym oraz wymieniać dobre praktyki na poziomie europejskim i lokalnym. Drugiego dnia odbyły się interaktywne warsztaty mające na celu omówienie w ramach konsorcjum trwałości wyników i ustaleń projektu w okresie po projekcie, która zbliża się do końcowej fazy. Końcowe wydarzenia i prezentacja wyników planowane są do grudnia 2022 r.

(red)

Obowiązki pracodawcy w zakresie BHP wobec osób pracujących zdalnie cz. 2

Kontynuując omawianą problematykę w kontekście pracy zdalnej nie można zapomnieć o szkoleniach BHP. Przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych przewidują, że w stanie zagrożenia epidemicznego albo w stanie epidemii dopuszcza się przeprowadzanie szkoleń wstępnych w dziedzinie BHP w całości za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Przedmiotowe przepisy przedłużają również ważność szkoleń okresowych, których termin przeprowadzenia przypada na czas trwania stanu epidemii, umożliwiając zorganizowanie ich w późniejszym terminie.

Art. 12e

1. W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii dopuszcza się przeprowadzanie szkoleń wstępnych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy i służby w całości za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, z wyjątkiem instruktażu stanowiskowego:

- 1) pracownika zatrudnianego na stanowisku robotniczym;
- 2) pracownika zatrudnionego na stanowisku, na którym występuje narażenie na działanie czynników niebezpiecznych;
- 3) pracownika przenoszonego na stanowisko, o którym mowa w pkt 1 i 2;
- 4) ucznia odbywającego praktyczną naukę zawodu oraz studenta odbywającego praktykę studencką.

2. W przypadku gdy termin przeprowadzenia szkolenia okresowego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub bezpieczeństwa i higieny służby przypada w:

- 1) okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii lub
- 2) w okresie 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii, albo stanu epidemii - termin ten wydłuża się do 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii, albo stanu epidemii

Zatem nawet kiedy praca wykonywana jest w formie zdalnej, pracodawca musi przestrzegać przepisów regulujących tematykę szkoleń BHP, co za tym idzie - nie można dopuścić pracownika do pracy bez ważnego przeszkolenia. Możliwe jest jednak szkolenie BHP na odległość, czyli przeprowadzone za pomocą środków teleinformatycznych. Nie jest to jednak możliwe w każdym przypadku. Szkolenie BHP w pracy zdalnej jest obowiązkowe dla wszystkich. Przechodząc do badań lekarskich zaznaczyć należy, iż niezależnie od formy pracy podobnie jak w przypadku szkoleń BHP - są one obowiązkowe.

Przepisy Tarczy wprowadziły jednak spore udogodnienie w tej kwestii. W przypadku braku dostępności do lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania wstępnego lub kontrolnego, badanie takie może przeprowadzić i wydać odpowiednie orzeczenie lekarskie inny lekarz. Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza traci moc po upływie 180 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii, albo od dnia odwołania stanu epidemii. Lekarz ten może przeprowadzić badanie i wydać orzeczenie lekarskie w trybie określonym w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty. (tzn. za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności).

Ponadto zgodnie z art. 12a Zawieszenie wykonywania niektórych obowiązków w zakresie badań okresowych pracowników, kierowców wykonujących przewóz drogowy oraz maszynistów w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii

- wstępnym badaniom lekarskim nie podlegają osoby zatrudnione na stanowisko administracyjno-biurowe,

jeżeli posiadają aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy (gdzie czynniki szkodliwe oraz warunki pracy są takie same);

- zawieszenie wykonywania badań okresowych na stanowiskach innych niż biurowe;
- wydłużenie okresu z 30 na 180 dni po zakończeniu stanu epidemii, w których należy wykonać niezreali-

zowane badania okresowe.

Po odwołaniu stanu epidemii pracodawca i pracownik są obowiązani niezwłocznie wykonać zawieszony obowiązek - mają na to 180 dni.

Nowelizacje przepisów, które miały miejsce w dobie pandemii, wprowadziły kilka ważnych zasad. Przede wszystkim, podczas pracy zdalnej pełna odpowiedzialność za wydzielenie miejsca pracy oraz jego przygotowanie spoczywa na pracowniku, po stronie którego leży obowiązek zapewnienia sobie odpowiednich warunków pracy. Warto przy tym zaznaczyć - pracownik odpowiada za zabezpieczenie komputera, włączając dokumentację i pliki, jakie powstały w ramach świadczonej usługi pracy.

Mając na uwadze wątpliwości, jakie w kontekście BHP może nieść za sobą praca zdalna, celowe jest uregulowanie przez pracodawcę zasad BHP w regulaminie lub odrębnym dokumencie. Najważniejsze kwestie, na jakie należy zwrócić uwagę to:

- ergonomia miejsca pracy np. prawidłowe ustawienie monitora, biurka, krzesła etc.;
- zachowanie drożności ciągów komunikacyjnych - kable, dywany i wykładziny nie powinny odstawać od podłoża, tak aby nie przeszkadzać w poruszaniu się po miejscu pracy;
- oddzielenie miejsca spożywania posiłków od miejsca pracy;
- regularność przerw po każdej godzinie pracowania przed komputerem;

- określenie miejsca gdzie może być świadczona praca zdalna - czy tylko w miejscu zamieszkania pracownika, czy też bez takich ograniczeń;
- określenie wymiaru pracy zdalnej - czy będzie to model hybrydowy, czy też w pełni online;
- określenie narzędzi jakimi pracownik będzie wykonywał pracę, m. in. czy będzie używał komputera

- sporządzić/zaktualizować ocenę ryzyka zawodowego
- opracować informację zawierającą zasady i sposoby właściwej organizacji stanowiska pracy zdalnej,
- opracować zasady bezpiecznego i higienicznego wykonywania pracy zdalnej uwzględniające w szczególności:
  - wpływ pracy na wzrok oraz układ mięśniowy i szkieletowy;
  - czynności do wykonania po zakończeniu pracy zdalnej;
  - zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych.

Przepisy dot. bezpieczeństwa i higieny pracy regulują też prawo do przerwy.

Art. 133 Kodeksu pracy [Minimalny tygodniowy odpoczynek od pracy]

§ 1. Pracownikowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku, obejmującego co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego.

§ 2. W przypadkach określonych w art. 132 § 2 oraz w przypadku zmiany pory wykonywania pracy przez pracownika w związku z jego przejściem na inną zmianę, zgodnie z ustalonym rozkładem czasu pracy, tygodniowy nieprzerwany odpoczynek może obejmować mniejszą liczbę godzin, nie może być jednak krótszy niż 24 godziny.

§ 3. Odpoczynek, o którym mowa w § 1 i 2, powinien przypadać w niedzielę. Niedziela obejmuje 24 kolejne godziny, poczynając od godziny 6.00 w tym dniu, chyba że u danego pracodawcy została ustalona inna godzina.

§ 4. W przypadkach dozwolonej pracy w niedzielę odpoczynek, o którym mowa w § 1 i 2, może przypadać w innym dniu niż niedziela.

Co za tym idzie dobowy czas pracy pracownika wraz z godzinami nadliczbowymi nie może przekroczyć 13 godzin. W zależności od przyjętego systemu i rozkładu czasu pracy pracownik będzie mógł przepracować do 5 godzin nadliczbowych.

Odpoczynek dobowy może zostać przerwany w dwóch przypadkach:

- w przypadku pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy,
- w razie konieczności prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii (art. 132 § 2 Kodeksu pracy).

Wówczas pracownikowi przysługuje równoważny okres odpoczynku, w okresie rozliczeniowym (art. 132 § 3 Kodeksu pracy).

Dobłą praktyką jest również prowadzenie działań edukacyjnych, mające na celu uświadomienie pracownikom znaczącej roli przestrzegania zasad BHP, w szczególności mając na uwadze ryzyko wystąpienia wypadku przy pracy.

Opracował Cezary Izdebski

Związek Zawodowy "BUDOWLANI", ul. Mokotowska 4/6, 00 - 641 Warszawa
tel. 22/ 825 60 61 do 62; fax. 22/ 825 11 23, e-mail: zarzadkrajowy@zwbudowlani.pl

Świętokrzyska Grupa Przemysłowa Industria - impuls dla rozwoju przemysłu w regionie

5 lipca 2022 w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej Uniwersytetu Warszawskiego w Korzecku, w gminie Chęciny, odbyła się prezentacja Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej INDUSTRIA S.A., sponsora tytularnego drużyny Łomża Industria Kielce. Na spotkaniu INDUSTRIA S.A. zaprezentowała cztery filary swojej działalności. Świętokrzyska Grupa Przemysłowa Industria wyrasta z prawie 150-letniej historii Kieleckich Marmurów oraz przemysłowych tradycji regionu. Industria łączy te tradycje z nowoczesnymi technologiami i dbałością o środowisko naturalne. W wydarzeniu wzięli udział zaproszeni goście, m.in. wiceminister klimatu i środowiska Ireneusz Zyska, wiceminister spraw zagranicznych Piotr Wawrzyk, prezes Agencji Rozwoju Przemysłu Cezariusz Lesisz, przedstawiciele władz lokalnych, pracownicy, klienci oraz kooperanci Spółki. W spotkaniu uczestniczyła przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego ZZ „Budowlani” Anna Bujnowska.

W ramach wydarzenia odbyło się również II spotkanie Centralnego Klastra Wodorowego, którego liderem jest SKSM. Na spotkaniu w poczet członków Klastra dołączyło ok. 30 podmiotów i obecnie liczy on ponad 50 członków.

W skład Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej Industria wchodzi: Świętokrzyskie Kopalnie Surowców Mineralnych, Industria Nawozy, Industria Logistyka, Industria Zielona Energia.

Spółka oferuje wapno nawozowe węglanowe z zawartością magnezu do odkwaszania gleby – DEWONIT. Produkt jest w pełni ekologiczny i naturalny. Nowością, którą wprowadza do sprzedaży jest wapno nawozowe CalciGrow – produkt na bazie naturalnego surowca w 100% wyprodukowanego w kopalniach SKSM w formie granulowanej oraz dodatkowo domielony/rozdrobiony. Kolejnym etapem rozwoju INDUSTRIA Nawozy jest uruchomienie

floty przyczynia się do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla w łańcuchu dostaw. Spółka rozważa inwestycje umożliwiające zwiększenie udziału transportu kolejowego w realizowanych dostawach.

INDUSTRIA Zielona Energia: „W kierunku Zielonej Transformacji” plan do 2030 roku mający trzy kluczowe cele:

- Produkcja zielonej energii z zeroemisyjnych źródeł energii
- Wprowadzenie „gospodarki zamkniętego obiegu” w zakresie gospodarki wodnej poprzez użycie wód kopalnianych do produkcji zielonego wodoru
- Redukcja emisji CO₂ przez zastąpienie spalania oleju napędowego użyciem zielonego wodoru w maszynach górniczych i ciężkim transporcie

Wiceminister klimatu i środowiska, Ireneusz Zyska stwierdził, że dzięki aktywności Grupy Industria, województwo świętokrzyskie ma szansę stać się silnym ośrodkiem przemysłowym: – *To ważna inicjatywa, która wyznacza nowy ambitny kierunek w rozwoju gospodarczym ziemi świętokrzyskiej. Dzięki temu, w Kielcach i całym regionie jest szansa na powstanie silnego ośrodka nawiązującego do Centralnego Okręgu Przemysłowego.*

– *Ogłoszenie i powołanie Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej Industria ma na celu stworzenie w regionie gospodarki przyszłości. Liczymy na to, że produkcja zielonego wodoru, który zostanie udostępniony podmiotom w regionie, doprowadzi do reindustrializacji województwa. Mamy nadzieję, że będzie się opłacało lokować tutaj fabryki, zakłady przemysłowe, które będą funkcjonowały na zupełnie nowych zasadach: w sposób ekologiczny, tworząc przy tym nowe miejsca pracy. Chcemy, aby jeszcze w tej dekadzie ludzie z innych regionów Polski, lub osoby które kiedyś wyjechały z województwa świętokrzyskiego, wróciły tutaj, ponieważ będzie kwitł przemysł i będą w naszym regionie dobrze płatne miejsca pracy* – dodaje Prezes Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych S.A.

Fundacja Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych „KAGANEK”

Los drugiego człowieka nie jest dla Spółki obojętny, dlatego w 2021 r. powołana została Fundacja Świętokrzyskich Kopalni Surowców

portu. Kierowcy SKSM na ochotnika zgłosili się do jazdy na ryzykownej i nieprzewidywalnej trasie do Lwowa. Partnerem i odbiorcą pomocy po stronie ukraińskiej jest Religijna Misja Caritas Spes Archidiecezji Lwowskiej. Organizacja ta od wielu lat prowadzi działalność charytatywną w oparciu o struktury Kościoła katolickiego, zna doskonale teren i lokalne warunki. Otrzymywaną pomoc ekspeduje na obszary Ukrainy najbardziej dotknięte zniszczeniami wojennymi, w tym również te będące obecnie areną walk. Wysłana przez Fundację pomoc trafiła m.in. na Zaporozże, Krzywego Rogu czy Irpina. W okresie od 28.03 do tej pory zorganizowaliśmy 15 transportów w ramach których dostarczyliśmy na Ukrainę ponad 200 t żywności (makarony, ryż, kaszę, konserwy, sól, mięso, wodę) 15 generatorów prądu, 2 wózki widłowe, 20 zbiorników na paliwo. Nasi pracownicy osobiście uczestniczą w transportach do Lwowa, aby na bieżąco monitorować potrzeby i prawidłową realizację działań.

Przedłużający się czas trwania każdego konfliktu zbrojnego, powoduje stopniowy spadek zainteresowania mediów i tym samym szeroko pojętej społeczności. Toczący się konflikt zaczyna być traktowany jako część „normalnej” rzeczywistości. Pojawiają się tendencje do myślenia, iż „zrobiliśmy już dla jego ofiar wszystko co było możliwe” i pozostaje jedynie czekać na jego zakończenie. Postawa ta oczywiście jest korzystna dla planów strony- agresora, który działania może prowadzić w sposób tym bardziej swobodny, im bardziej wzrasta obojętność tej społeczności. A cierpią jak zwykle najslabsi uczestnicy konfliktu – zwykli ludzie którym przemocą odebrano prawo do normalnego, godnego życia. Jest to moment, w którym ciężar organizacji

Ambitne cele ŚGP Industria to w ramach firmy niezależne energetycznie, zeroemisyjne kopalnie produkujące kruszywa oraz ekologiczne nawozy, dysponujące własnym transportem opartym o zielony wodor, a dla całego regionu korzystna transformacja energetyczna poprzez zapewnienie innym podmiotom dostępu do zeroemisyjnej energii, logistyki oraz zielonego wodoru.

W ramach Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych Sp. z o.o. działają obecnie trzy kopalnie: Kopalnia Jaźwica, Kopalnia Laskowa i Kopalnia Winna. W 2021 Spółka dostała nagrodę jako Lider Regionu w kategorii górnictwo, co świadczy o dobrze prosperującej firmie i jej wynikach finansowych. W firmie od lat działa organizacja Związku Zawodowego „Budowlani”.

INDUSTRIA Nawozy: Spółka chce sprostać współczesnym potrzebom polskiego rolnictwa poprzez zwiększanie jakości plonów oraz jeszcze lepszą promocję pożywienia produkowanego w kraju. W ofercie, oprócz wydobywanego kruszywa dolomitowego,

nowoczesnej, wysokowydajnej, niskoemisyjnej linii do produkcji nawozów oraz postawienie instalacji do dodatkowego domielania nawozów. Spółka jest w trakcie opracowania i analizy działania nowej formuły nawozów oraz ich wpływu na plony, skład chemiczny roślin i gleby. Rozważane jest dodanie do nawozów innych minerałów; wprowadzanie dodatków organicznych, pozostałości przemysłowych i komunalnych w ramach troski o przyrodę i ekologię „gospodarki zamkniętego obiegu”.

INDUSTRIA Logistyka: Ideą INDUSTRIA Logistyka jest wzmocnienie pozycji rynkowej firmy dzięki wysokiemu standardowi świadczonych usług transportowych idących w zgodzie z ochroną środowiska. Niskoemisyjny transport to jedna z inicjatyw realizowanych w ramach strategii zrównoważonego rozwoju Spółki. Ponad rok temu Spółka zmieniła swoją strategię i zainwestowała w niskoemisyjny transport ciężarowy zasilany gazem LNG. Celem Spółki jest transport zeroemisyjny. Samochody ciężarowe przewożą milion ton kruszywa rocznie a wykorzystanie do tego niskoemisyjnej

Mineralnych „Kaganek”. Priorytetem Fundacji jest inspirowanie do rozwoju społeczności poprzez odkrywanie ukrytego potencjału, tworzenie wspólnoty, wzmacnianie regionu i wspieranie osób potrzebujących pomocy, wszędzie tam gdzie jest to możliwe. Fundacja prowadzi bezpłatne programy społeczne, udziela wsparcia merytorycznego, odpowiada na bieżące problemy, organizuje wolontariat pracowniczy oraz współpracuje z organizacjami pozarządowymi.

W ramach prezentacji Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej INDUSTRIA S.A., Fundacja przedstawiła realizowane przez siebie działania w ramach programu Solidarni w ramach, którego organizuje pomoc humanitarną, którą transportuje prosto do Lwowa. Na wydarzenie przybył dyrektor Caritas Spes

Archidiecezji Lwowskiej ks. Wacław Dorosz, do którego trafia organizowana przez Fundację pomoc humanitarna.

Fundacja zdołała zorganizować sprawnie działające połączenie transportowe, dzięki któremu ładunki są dowożone bezpośrednio do Lwowa. Jest to rozwiązanie, które pozwala na znacznie sprawniejsze dostawy niż dostarczanie ładunku do punktów po polskiej stronie granicy, jak dzieje się z dużą częścią pomocy. Dzięki Fundatorowi tj. Świętokrzyskim Kopalniom Surowców Mineralnych sp. z o.o., Fundacja dysponuje odpowiednimi możliwościami technicznymi. Spółka udostępniła Fundacji samochody ciężarowe i pokrywa koszty trans-

portu. Kierowcy SKSM na ochotnika zgłosili się do jazdy na ryzykownej i nieprzewidywalnej trasie do Lwowa. Partnerem i odbiorcą pomocy po stronie ukraińskiej jest Religijna Misja Caritas Spes Archidiecezji Lwowskiej. Organizacja ta od wielu lat prowadzi działalność charytatywną w oparciu o struktury Kościoła katolickiego, zna doskonale teren i lokalne warunki. Otrzymywaną pomoc ekspeduje na obszary Ukrainy najbardziej dotknięte zniszczeniami wojennymi, w tym również te będące obecnie areną walk. Wysłana przez Fundację pomoc trafiła m.in. na Zaporozże, Krzywego Rogu czy Irpina. W okresie od 28.03 do tej pory zorganizowaliśmy 15 transportów w ramach których dostarczyliśmy na Ukrainę ponad 200 t żywności (makarony, ryż, kaszę, konserwy, sól, mięso, wodę) 15 generatorów prądu, 2 wózki widłowe, 20 zbiorników na paliwo. Nasi pracownicy osobiście uczestniczą w transportach do Lwowa, aby na bieżąco monitorować potrzeby i prawidłową realizację działań.

Materiał: SKSM/M. Gawęcka/red

HOTEL *** SANVIT LAKE RESORT & SPA

Między Lasem a Wodą

Odkryj ciszę i pachnącą przyrodę Lubelszczyzny. Wypocznij i zakochaj się w komfortowych wnętrzach Hotelu Sanvit Lake Resort & Spa nad Jeziorem Białym.

tel.: (82) 571 70 81   recepcja.okuninka@sanvit.eu
tel.: 511 727 076   https://okuninka.sanvit.pl

HUMOR

Ojciec odbiera pociechę z przedszkola. Nagle zwraca się do opiekunki:

- Proszę pani, ale to nie jest moje dziecko!
- A co za różnica i tak pan jutro je przyprowadzi.

☺☺☺

- Pożycz mi sto złotych.
- Życzę ci stu złotych.

☺☺☺

- Mój dziadek nie żyje. Starość go zabiła.
- Przecież potrafił go samochód..

- Gdyby nie starość zdążyłby uciec.

☺☺☺

Pacjent: Doktorze, mam poważny problem. Nie mogę niczego zapamiętać.

Doktor: Od kiedy ma pan ten problem?

Pacjent: Jaki problem?

☺☺☺

Przychodzi Putin do wróżki i pyta o swoją przyszłość.

Wróżka wpatruje się intensywnie w swoją kulę, po czym mówi:

- Widzę, jak jedziesz elegancką limuzyną.

- I co jeszcze?

- Widzę tłumy wiwatujących z radości.

- Ja też do nich macham?

- Nie, trumna jest zamknięta.

☺☺☺

Po śmierci Putin trafił do piekła. Wkrótce za dobre zachowanie pozwolono mu powrócić na ziemię, aby zobaczyć jak potoczyły się interesujące go sprawy. Wchodzi do baru, zamawia wódkę i pyta:

- Krym nasz?

- Nasz.

- Donbas nasz?

- Nasz.

- A co z Kijowem?

- Też nasz.

Zadowolony Putin przed wyjściem pyta:

- Ile płacę?

- Sto dwadzieścia hrywien.

☺☺☺

Pytają rosyjskiego szeregowca:

- Kochasz Rosję?

- Tak jest!

- Życie byś za nią oddał?

- Nie!

- Dlaczego?

- Kto wtedy będzie kochał Rosję?

☺☺☺

Do sklepu zoologicznego wchodzi Marian:

- Dzień dobry, poproszę z pięć myszy, dwadzieścia karaluchów, garść moli i ze czterdzieści pluskiew.

- To na jakieś doświadczenia?

- Nie, po prostu wyprowadzam się z wynajmowanego pokoju, a właścicielka chce,

bym zostawił w takim stanie, w jakim go zastałem.

☺☺☺

Facet siedzi w knajpie i pije kieliszek za kieliszkiem. Podchodzi kelner:

- Pan musi mieć jakiś problem.

- Mam, z teściową.

- Niech się pan nie przejmuj. Z teściową wszyscy mają problemy.

- No nie wiem... Moja jest w ciąży.

☺☺☺

- A co tam słychać u pani syna? Podobno wyjechał za granicę?

- Tak, tak, siedzi w Anglii. Jakiś czas temu otworzył sklep jubilerski.

- Ooo... sklep jubilerski,

powiada pani. No, no. Zdolny chłopak! Jak mu się to udało?

- A zwyczajnie... łomem.

Dlatego teraz siedzi.

☺☺☺

Staruszka podchodzi do sprzedawcy warzyw na targu:

- Po ile ma pan te pomidory?

- 45 złotych za kilo - odpowiada sprzedawca.

- To wsadź sobie je pan w... no, wiesz pan gdzie...

- Nie mogę - odpowiada ze spokojem sprzedawca - tam mam już paprykę po 52...

☺☺☺

Rozmawiają koledzy w pracy:

- Słyszałem, że w tym roku jednak nie lećisz na Hawaje.

- To nieprawda. Na Hawaje nie leciałem w zeszłym roku, w tym roku nie polecę na Kubę.

☺☺☺

Dzwoni telefon:

- Pan Kowalski?

- Tak

- Proszę przyjechać po Jasia do szkoły.

- No nie... Co znowu narozrabiał?

- Nic, ale już prawie północ.

☺☺☺

- Panie doktorze, mam problem...

- Słucham.

- Codziennie chodzę do sklepu i kupuję dwie flaszki wódki. Boję się, że jestem zakupoholikiem...

☺☺☺

Żona przegląda kobiecą prasę. Nagle z przerażeniem zrywa się z fotela i biegnie do męża:

- Kochanie, czy ty wiesz, ile trzeba biegać, żeby spalić jednego pączka?!

Mąż leniwie odrywa wzrok od telewizora, a gębę od piwa:

- A po jakiego diabła palić pączki?!

☺☺☺

Budowlani

Ogólnopolski Magazyn Społeczno-Zawodowy

Adres redakcji: 00-641 Warszawa,

ul. Mokotowska 4/6

tel.: 22 825 60 61-62,

faks: 22 825 11 23

e-mail: info@zzbudowlani.pl

Redaktor naczelny:

Jakub Kus

Redaktor wydania: Aleksandra

Suchocka

Zespół: Tomasz Nagórka, Barbara

Pałka, Małgorzata Sokolowska,

Cezary Izdebski

Skład i łamanie: Robert Żwirski

Wydawca i dystrybucja: Związek

Zawodowy „Budowlani” 00-641

Warszawa, ul. Mokotowska 4/6

Druk: Grupa ZPR Media S.A.

Drukarnia Prasowa

ul. Jubilerska 10,

00-939 Warszawa

SUDOKU DLA ROZRYWKI

Należy wypełnić diagram w taki sposób, aby w każdym poziomym wierszu, w każdej pionowej kolumnie i w każdym dziewięciopółowym kwadracie 3x3 znalazły się cyfry od 1 do 9. Cyfry w kwadracie oraz kolumnie i wierszu nie mogą się powtarzać.

	8			1	6		5	
	1	5	4		8			
				5			4	
5	4				2	8	6	
	6			3		4		
3		8						2
8			5		1	3	2	9
1					9		8	
	5	9				6	1	